

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno v nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popost po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Volitve in Bled

Težišče političnega življenja se je po občinskih volitvah v Srbiji preneslo iz Beograda na Bled, kjer se je zbrala večina ministrov kraljeve vlade, da študi odločilne sklepe za bližnjo bodočnost. Poleg teh konferenc na Bledu pa stoji v ospredju političnega življenja tudi seja glavnega odbora HSS, ki je bila včeraj zaključena v Zagrebu s popolnim neuspehom. Oba dogodaka sta v tesni zvezi z izidom občinskih volitev v Srbiji.

Volitve nobene glavnih konkurenčnih strank, radikalov in davidovičevcev niso zadovoljevale, čeprav obe zahtujeta baš nasprotno ter proslavljata svojo zmago. Res je, da so radikali dobili veliko večino srbskih občin, toda izgubili so upravo v prestolici in mnogih drugih mestih, a tudi na deželi radikalna zmaga ni tako sijajna. Skoraj v vseh večjih krajih so zmagali le s kompromisnimi in mešanimi listami. Za Srbijo, ki je bila doslej politično strogo opredeljena, je to dočela nov pojav. Strankarska disciplina in tradicije, na katerih bazira vsa moč radikalne stranke in na kateri je stranka gradila vse svoje uspehe, se je začela občutno krhati. Kako zelo je padla v radikalni stranki disciplina, kažejo jasno številne razcepljene liste, najzanimivejši dokaz pa proži Beograd, kjer je notranji minister Maksimović brezuspešno zastavljal svojo avtoriteto in se poslužil vseh sredstev, da ohrani enotnost stranke. Kljub abolutni večini glasov pa je stranka vsled razcepljenosti propadla in morala prepuštili to svojo najvažnejšo postojanko davidovičevcem. Deloma je morda to tudi znamenje protesta proti dosedanjemu absolutnemu nesposobni občinski upravi, ki je bila dolgo vrsto let v radikalnih rokah, v glavnem pa je neuspeh v Beogradu in drugih mestih pripisovati notranji krizi radikalne stranke, ki jo že dlje časa razjedajo in razkrajajo.

Kriza, ki jo preživlja NRS, je v zadnjem času še povečala odsotnost Nikole Pašića. Dogodki, ki so se odigrali v stranki o priliki občinskih volitev, jasno kažejo, da manjka stranki pomirjujoče in uredilniško avtoritete. Poskus, da stopijo na čelo stranke mlajše moči, se je docela ponesrečil. Boža Maksimović je sicer znan kot mož jeklene volje, vendar pa je s svojimi prizadevanji, kakor kaže izid občinskih volitev v Beogradu, doživel popoln poraz. V radikalnih krogih z neustopnostjo pričakujejo povratka Nikole Pašića, upajoč, da bo njegovi avtoriteti uspelo zopet pomiriti razburjene duhove, ki resno ogrožajo nadaljno enotnost in kompaktnost stranke.

Davidovičevci so na videz zadovoljni z uspehom, ki so ga dosegli pri občinskih volitvah in se zlasti vesele zmagave v Beogradu, kjer so je morda najmanj pričakovali. Dobili so sicer večino tudi v nekaterih drugih mestih, a v splošnem niso dosegli onih uspehov, ki so jih pričakovali in s katerimi so z gotovostjo računali. Še malo pred volitvami se je mnogo govorilo o vstopu davidovičevcev v vlado, sedaj pa so ti glasovi popolnoma utihnili in niti v radikalnih, niti v radičevskih krogih se več ne omenja kombinacija z njimi. Izid občinskih volitev je izgleda davidovičevcev za vstop v vlado znatno poslabšal.

Tertius gaudens je bil Stipica Radić, ki je z velikim pompom napovedal zagrebško sejo glavnega odbora HSS, češ da bo na tej seji strankino vodstvo presodilo položaj in storiло važne sklepe, nanašajoče se na nadaljni razvoj političnih dogodkov v državi. Tudi g. Radić so volitve razočarale. Računal je z mnogo večjim uspehom davidovičevcev na račun radikalov, ki bi jih nato lahko s kombinacijo z davidovičevci pritisnil ob steno. Toda up je šel po vodi...

Radić se sicer dobro zaveda, da so radikali izšli iz volitev baš vsled notranje krize znatno oslabiljeni. Skušal je to priliko izrabiti in je zato zopet nastopil z novimi zahtevami. Zelo značilno pa je, da se te njegove zahteve ne nanašajo na stvarne državne, gospodarske ali antikorupcijske zadeve, s katerimi je še pred nedavnim časom tako spretno žongliral, temveč čisto osebnostne-strankarske interese: odstop Radićevega osebnega nasprotnika dr. Nikića.

G. Radić je računal z večjo popustljivostjo radikalov in ni upošteval, da je sam zaigral že skoraj ves svoj ugled in vpliv. To se je pokazalo tudi nedavno, ko je prišel na Bled in prošil za avdijenco, ki pa je bila le parminuten razgovor s kraljem pri tenisu. Tudi tokrat je napovedoval, da gre skleniti z ministrskimi predsednikom

Političen nahod St. Radića

Slabo obiskan Radićev shod. — Radić grozi z opozicijo. — Prikriti napadi na radikale. — Pri prihodnjih volitvah bi rad dobil 250 mandatov.

— Bosanski Brod, 21. avgusta. Dejstvo, da so se posvetovanja o političnem položaju na Bledu izvršila brez in preko g. Radića, je napravilo v radičevskih krogih skrajno mučen in porazen vtis, ki se je zrcalil že v predčasnem zaključku zagrebške seje HSS. Nerazpoloženje, ki je zavladalo v vodilnih radičevskih krogih, je odsevalo tudi na shodu, ki ga je imel včeraj popoldne Stepan Radić v Bosanskem Brodu, in kateremu je prisostvovalo par sto ljudi. Radić je imel daljši govor, v katerem se je indirektno dotaknil političnega položaja, sicer prikrito, vendar pa precej odločno napadel radikale in najvil pohod radičevcev v opozicijo, ako se radikali ne bodo ozirali na želje in zahteve svojih vladnih zaveznikov. V političnih krogih Radićev nastop ni vzbudil nikake večje pozornosti, ker zlasti pri radikalih prevladuje prepričanje, da Radić sam in prostovoljno ne bo šel v opozicijo.

Po svojem običajnem uvodu o seljaški slogi in napadih na „gospodstvo“, je naglasil, da imamo danes sicer svobodno, lastno državo, ki pa še ni popolna. Imamo meje, ki jih moramo vsi braniti, imamo kralja, ki ga vsi spoštujemo, toda v tej državi še ni reda, kamoli pravice, ker še vedno odloča gospoda, ki noče urejenih razmer. Govorec o političnem položaju, je povdaril, da radikalna stranka danes ni več ono, kar je bila v preteklosti, dasi se še naslanja na seljstvo. V ostalem pa, je naglasil Radić, če bo šla z nami, seljaki, je dobro, če ne pa mora umreti. O občinskih volitvah v Srbiji je dejal, da so radikali izvajali silen teror. Po stari praksi so pritiskali na gumb in

policijski in žandarji so jim privedli 50 do 100 tisoč glasov. Pred letom dni smo sklenili z radikali sporazum, je nadaljeval Radić, ki ima namen, da se ustava izvede. Dasi sicer ima svoje hiše, se ustava mora izvesti, da se pokaže, kaj je dobro in kaj ni. Slabo se lahko pri prvi priliki izmenja. Če pa radikali tega sporazuma ne bodo hoteli dosledno izvajati, bomo pa mi v obrambo pravic našega seljaka šli zopet v opozicijo. Obznanje ne obstoja več. Oporišče sporazuma je Bosna. Naša politika, ki stremi za tem, da postane seljak gospodar države, je tudi srbska politika. Če se bo ta politika izvajala, boste kmalu videli, da smo mi Hrvati in Srbi hrbenica države. Še to leto mora biti vse urejeno. One, ki niso nič vredni, bomo vrgli ven, če pa to ne pojde, pa gremo mi sami v opozicijo. Svoj govor je končal z besedami: Molite in delajte!

Za njim je govoril dr. Krnjević, ki je hvalil seljaško slogu, ki je dobila tudi v Sloveniji in celo v Srbiji močne korenine. Pri prihodnjih volitvah mora dobiti Radić ne samo 50, ampak 150 mandatov. Tu mu je vpadel v besedo g. Radić, ki je zaklical: Ne 50, ampak 250 mandatov, ostale pa naj ima gospoda, da bo lahko še naprej kričala in zabavljala v skupščini.

Šo shodu se je vršil banket, na katerem je Radić napravil več zelo duhovitih opazk na račun Uzunovića in Maksimovića.

V vladnih krogih sodijo, da je hotel Radić s tem svojim govorom vplivati na radikale, da bi izsilili rešitev Nikičeve zadeve v smislu svojih znanih zahtev po njegovi izločitvi iz vlade.

Klavrna vloga Radićevih ministrov

Ministrski predsednik je potisnil Radića povsem v ozadje. — Na Radićeve zahteve se v vladi sploh nihče ne ozira. — Radićevci se bližajo prelomu s koalicijo.

— Bled, 21. avgusta. Ministrski predsednik Uzunović, ki jo je bil sinoči sprejel v poslovilni avdijenci od kralja, je danes zapustil Bled ter se z Lesec odpeljal z brzovlakom do Ljubljane, od koder je nadaljeval pot z beogradskim brzovlakom proti Zagrebu. V spremstvu ministrskega predsednika se nahaja še njegov kabinet inž. Jojić. Ministrskega predsednika spremlja vsi novinarji zagrebških in beogradskih listov, ki so prispele te dni na Bled. Ministrski predsednik je bil zelo zadovoljen z delom, ki ga je opravil zadnje dni ter z uspehom svojih avdijenc.

Nemala zasluga za premostitev sedanega kritičnega položaja, v katerem se je nahajala vlada vsled Radićeve zahteve po odstopu ministra za šume in rude dr. Nikića, gre ministrskemu predsedniku Uzunoviću samemu, ki je s spretnim taktiziranjem premostil nesoglasja ter direktno ugnal Stepana Radića.

Po sestanku v Zagrebu je ministrski predsednik Uzunović obljubil Radiću, da mu bo z Bleda sporočil odgovor na njegovo zahtevo po odstopu dr. Nikića. Stepan Radić je ostal v Zagrebu in nestrpno čakal povabila na Bled, ki pa je na njegovo veliko začudenje in na še večje začudenje vseh Radiću naklonjenih krogov v Zagrebu izostalo. Radić je ostal v Zagrebu, dočim je ministrski predsednik v soglasju z notranjim ministrom Maksimovićem rešil dr. Nikičevo vprašanje v negativnem smislu ter Radića odbil. Dr. Nikić se je nahajal neprestano v družbi ministrskega predsednika in notranjega ministra Maksimovića ter je včeraj popoldne zapustil Bled v najboljšem razpoloženju. Radić je moral kapitulirati ter se vdati ali pa izstopiti iz vlade. Ostal je rajši v vladi in vzel dr. Nikičev ostanek v vladi s protestom na znanje, upajoč na bodoče dni in tedne, da mu bo tedaj sreča nekoliko milejša.

Uzunović na Bled, a je moral ostati v Zagrebu in z njim vsi njegovi ministri.

V tem pa konferirajo na Bledu vodilni radikalni prvaki in se ostentativno kažejo v družbi ministra dr. Nikića, s čemur pa najjasnejše potrjujejo Radićevo bojazn, da dr. Nikića na ljubo Radiću nočejo pustiti pasti. Radić si tudi to pot ne upa izvajati konsekvenc, kakor bi bilo sicer pričakovati po vseh evropskih običajih, očitno pač zato, ker noče za nobeno ceno iz vlade. Iz teh razlogov izvira tudi vsa disharmonija, ki se je pokazala na zagrebški seji HSS, ki je bila

Značilno je, da je ministrski predsednik v zaključni izjavi, ki jo je podal sinoči novinarjem, skrbno prikrival, da so bile ministrske konference na Bledu in avdijence v kakšni zvezi z dr. Nikičevim vprašanjem. Dejal je pogumno, da so se obravnavala samo tekoča vprašanja vladnih poslov, dočim o takzv. vprašanjih, ki so v zvezi s HSS, sploh ni bilo govora. Ravno to zatajevanje pa potrjuje, da radikalna stranka, dokler bo v koaliciji z Radićevci, sploh ne bo dopustila, da se odstavi dr. Nikić, ki ga drži kot nekaj protitež Radićevemu vplivu v vladi in kot strašno v radičevskih organizacijskih okrajih na Hrvaškem in v Bosni.

Zato je tudi po drugi strani razumljivo, da skušajo radikalni prvaki zakrivati taka ozadja v sedanji koaliciji s HSS, ker bi radi prisilili Radića k še nadaljnim kapitulacijam in pa k temu, da popusti v vseh političnih vprašanjih in da se omeji na delo svojih ministrov v vladi. Dokler še traja sedanja koalicija, veča torej za radikale načelo: Nobenih koncesij Stepanu Radiću, nobenega vpliva v vladi, nego enostavni portfelji, v katerih naj poslušno upravljajo in vrše svoje funkcije tisti trije Radićevi ministri.

Vsekakor je za nami uspel manever radikalnih voditeljev, ki so še enkrat dokazali, da jim Radić ne bo dorastel in da ga bodo prej ali slej pritlačili do obupa in do končnega preloma sedanje koalicije. Opozicije pa se Radić boji kot vraga.

PRIZIV PROTI OBČINSKIM VOLITVAM V BEOGRADU

— Beograd, 21. avgusta. Predstavniški uradna radikalna lista g. Djoke Karajovanovića so izročili državnemu svetu priziv proti občinskim volitvam v Beogradu. V prizivu zahtevajo razveljavljenje volitev ter razpis novih. V prizivu so navedene razne nepravilnosti od strani Davidovičevcev.

v največji razburjenosti predčasno in brez konkretnih sklepov zaključena.

Občinske volitve političnega položaja niso razčistile. Slej ko prej je situacija skrajno zamotana in težavna. Čeprav ministri na Bledu izjavljajo in prisegajo, da se mudega za Bledu le v resornih zadevah in radi rednih referatov kralju, ni nobenega dvoma, da gre predvsem za važna in načelna politična vprašanja. Iz dosedanjega razvoja dogodkov pa tudi jasno izhaja, da bleiske avdijence in konference položaja niso razčistile, ampak le še bolj zapletle.

Bolgarska odgovori negativno

Posvetovanja bolgarskega kralja Borisa s poslaniki velesil. — Bolgarska izroči odgovor šele prihodnji teden. — Pred protukrepi Jugoslavije, Grčije in Rumunije.

— Beograd, 21. avgusta. Kakor domnava jo diplomatski krogi, bo nemara odgovor bolgarske vlade povsem negativen. Ze dosedanje zavlačevanje daje misliti. Po vesteh iz Sofije bo bolgarska vlada odgovorila vsaki državi, ki se je udeležila demarše radi obmejnih incidentov, posebej ter pobijala vse obtožbe proti Bolgarski.

Kralj Boris je kmalu po povratku v Sofijo sprejel najprvo francoskega in italijanskega poslanika ter se z njima razgovarjal radi odgovora, ki naj ga da Bolgarska Jugoslaviji, Rumuniji in Grčiji. Kmalu nato je bil sprejet v avdijenci tudi angleški poslanik. Tudi minister za zunanje zadeve Burvoj je sprejel navedene tri poslanike ter z njimi razpravljaj o odgovoru, ki naj se da državam.

Beogradski diplomatski krogi domnevajo, da bo bolgarska vlada odgovorila danes ali jutri, dočim pravi poročilo iz Caribroda, da bo bolgarska vlada poslala odgovor na demaršo šele prihodnji teden, najbrž v sredo.

Naši diplomatski in politični krogi se mnenja, da bo treba odgovoriti v slučaju negativnega odgovora s protikrepi ter s skupno akcijo proti Bolgarski. Predlaga se naj bi se med Jugoslavijo, Rumunijo in Grčijo dosegel sporazum radi skupne zaštite meje. Na vseh ogroženih krajih naj bi se postavili pojačani kordoni, za katere bi morala plačevati seve Bolgarska. Vsekakor treba pričakovati, da bodo vlade, ki so podvzele skupno demaršo v Sofiji, znale skupne in energično reagirati na vsak odgovor bolgarske vlade, ki ne bo zadovoljil interesov prizadetih držav.

— Beograd, 21. avgusta. Rok za odgovor bolgarske vlade na demaršo interesiranih držav na Balkanu je bil podaljšan do srede prihodnjega tedna. Po izjavi ministra zunanjih zadev Burvoja pa je mogoč odgovor bolgarske vlade že tekom današnjega dne.

Gospodarska konferenca v Beogradu

— Beograd, 21. avgusta. Danes dopoldne je bila odprta velika konferenca, ki ji prisostvujejo načelniki vseh gospodarskih ministrstev in številni predstavniki gospodarskih korporacij iz cele države. Konferenca zboruje v veliki dvorani palače Jugoslovanske banke. Predseduje načelnik 5. odeljenja trgovinskega ministrstva Todorović. Od 10. do 11. je konferenci prisostvoval tudi trgovinski minister dr. Kraljač, ki je tople pozdravil delega in zborovalce ter izpregovoril nekaj besed o gospodarskem položaju in o korakih, ki bi se morali storiti, da se upostavi normalen napredek ter toli željevo gospodarsko procvitanje naše države. Zvečer pa bo izdan komunko o rezultatih konference in o sprejetih resolucijah.

Šahovski turnir v Ljubljani

Včerašnje V. kolo turnirja je prineslo izredno erdito borbo. Partije so bile dolgotrajne, ena je trajala nad 6 ur. Omeniti je treba med drugimi recontre obeh favoritov Furlanija in dr. Singerja. Furlani je igra izgubil. Senzacija je bila zmaga C. Vidmarja nad Didziškim. Didziški do včeraj še ni izgubil nobene partije. Zanimivja je bila ostra igra med Rupnikom in Pircem, ki je bil poražen. Prof. Kozomara je radi obolenosti odstopil in se zato po turnirskem pravilniku črtajo vse z njim igrane igre. Zato je tudi stanje v skupini A nekoliko izpremenjeno. Stanje po V. kolu v turnirju:

Skupina A: Kalabar, Rupnik in Tot 3, inž. Tekavčić 2 in pol (1), Agapijev in Jerošov 2 in pol, Mržlikar in Pirc 1 in pol, Riesel 1 (1) in Acimović 1. V skupini B: Furlani, dr. Singer in Rožič 3 in pol, Drnovšek in Didziški 3, C. Vidmar in Vogelnik 2 in pol, Dumčić, Kulžinski in Poljakov 2, Jonke 1 in pol, Marjanović 1.

Danes — dan senzacij.

Danes dopoldne je pričelo VI. kolo šahovskega turnirja. V restavracijskih prostorih Zvezde je vse dopoldne živahno vrvenje. Došlo je mnogo opazovalcev in prijateljev šaha. Pri nekaterih mizah so zbrane večje skupine gledalcev. Igre potekajo zelo ostro in tudi v naglem tempu. Senzacija dopoldneva je bila igra mladežga Zdenka Rupnika proti Mržlikarju, ki je bil poražen. Druga senzacija je bil poraz zagrebškega favorita Agapijeva v igri proti Rieselu. Ze dopoldne je bilo izigranih pet partij.

Riesel je porazil Agapijeva, dr. Singer je dobil proti Karlovcu Jonkeju, Rožič proti beogradskemu favoritu Poljakovu, Furlani proti Mržlikarju v elegantni igri. Ugodne šanse ima Jerošov proti Acimoviću. V boljši poziciji je tudi Vogelnik proti Didziškemu. Pirc zelo pritiska na Kalabarija. C. Vidmar ima ugodno pozicijo proti Kulžinskemu. Stanje turnirja opoldne:

Skupina A: Zdenko Rupnik 4, Kalabar in Tot 3, Jerošov 2½ (1), Agapijev, inž. Tekavčić in Grečanski 2½, Riesel 2 (1), Pirc 1½ (1), Acimović 1.

Skupina B: Furlani, Singer, Rožič 4½, Didziški in Drnovšek 3 (1), Vidmar C. in Vogelnik 2½ (1), Dumčić in Kulžinski 2 (1), Poljakov 2, Jonke 1½, Marjanović 1.

SIMULTANSKA PRODUKCIJA MOJSTRA VLADIMIRA VUKOVIĆA.
Danes ob pol 8. zvečer se vrši v turnirskem lokaluh restavracije Zvezda velika simultanska produkcija mojstra Vladimira Vukovića. Vsi, ki žele igrati, naj pridejo pravčasno.

Zatišje v Beogradu

— Beograd, 21. avgusta. Vsled pričakovane prihoda ministrskega predsednika, ki se tekom noči vrača v Beograd, da prevzame svoje redne predsedniške posele, je vladati tudi danes dopoldne v predsedništvu vlade in v Narodni skupščini popolno politično zatišje. Le v Narodni skupščini nadaljuje anketni odbor preiskavo znane bencinske atere, ki odkriva čedalje huje mahinacije, ki so se vršile na račun in v škodo države. Na dnevnem redu so razne manipulacije, ki spravljajo neke beogradске odvjetnike v zelo kočljiv položaj.

Pasivce se zbirajo k neobveznim razgovorom in komentirajo dogodke ter politične izjave poedinih državnikov in politikov.

NOV ŠEF BAKTERIJOLOŠKE POSTAJE V LJUBLJANI

— Beograd, 21. avgusta. Podpisan je ukaz, s katerim je postavljen za upravnika bakteriološke postaje v Ljubljani g. dr. Ferdo Kern. Odlikovan je z redom sv. Save 5. stopnje g. Albin Koman, poselnik iz St. Vida.

Orzen vlom v poštni urad

Vlomilci so se pripeljali z avtomobilom v Videm pri Krškem.

Kriminalna kronika beleži zadnji čas neprestane vlome, odnosno poskuse vlovov v poštno urade na raznih krajih Slovenije. Ti vlomi so skoraj periodični po javi.

Neznani vlomilci so vlomili pred dnevi v poštni urad v St. Rupertu pri Mokronogu. Dvigali so poštno blagajno ter jo odnesli. Vlom je pravočasno zazapila poštarica Minka Matjašičeva, ki je v zgodnji jutranjih urah zaslislala sumljiv šum v uradu. Vlomilci so sicer že odnesli iz pošlopja blagajno, toda poklicani sosedje so jih zasledovali ter so morali blagajno vreči za vasio na njivo, da so utekli. Blagajna je bila še neizpropana.

Danes dopoldne smo iz Vidma prejeli kratko poročilo o rafiniranem vlovu v tamošnji poštni urad. Vlom je bil izvršen danes ponoči. Neznani vlomilci so se v Videm pripeljali z avtomobilom. Splazili so se v urad in iz blagajne odnesli minimalen znesek okoli 600 Din v kovanim denarju. Vlomilci so najbrže računali, da bo imeča pošta z ozirom na sobotna izplačila imeča svoto v blagajni. Toda načrt se je izjalovil. Niso v blagajni dobili niti toliko, kar so porabili za bencin. Vlom so opazili šele danes zjutraj. Vlomilci so jo s svojim avtom ubrali v smeri proti Zidanemu mostu. Ker niso mogli na pošti dobiti dovolj gotovine, se šli in odnesli iz restavracije na kolodvoru Krško - Videm več steklenic likerja, da so imeli vsaj za okrepčilo po trdem, a brez uspešnem delu.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notrali: Curih 10.97, Pariz 165, London 276.75, Newyork 556.65, Praga 168, Berlin 13.52, Milan 187, Dunaj 801.25.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih: Beograd 9.125, Pariz 14.75, London 25.15, Newyork 517.60, Praga 15.32, Milan 17, Dunaj 78.10.
— Trst: Beograd 53.75, Pariz 86.50, London 148.25, Newyork 30.50, Curih 587, Praga 90.

Inzerirajte v „Slov. Narodu“

Naši ministri na Bledu

Bled se modernizira. — Življenje in delovanje slovenskih ministrov v poletni prestolici. — Karakteristika nekaterih ministrov.

S tem, da smo Slovenci povabili kraljevsko dvojico, da si je na našem divnem Bledu izbrala svoje poletno letovišče, smo prišli takorekoč do vsakega, če tudi samo par mesecev trajajoče prestolice. S tem so mislili ministri obiski, avdicije in konference, ki se vrše vsako leto ob poletnih mesecih na Bledu. V tem času ne mine skoro dan, da ne bi skozi Ljubljano na Bled potoval kak naš minister. Vse, kar spada k tej poletni državi prestolici, v Bledu zanimanje široke javnosti. Zdi se pa, da so nam ti dogodki enako tuji in nedostopni in da smo o obiskih ministrov tako malo poučeni, kakor o političnem življenju v Beogradu.

Prva leta so bila potovanja ministrov na Bled še nekam nerodna. Gospodje so se morali privaditi tamšnjim razmeram. Telefonske zveze so še bile pomanjkljive, večina hotelov še sploh ni imela telefonskih zvez. Ministri so se morali omejiti na avdicije in na številne izlete.

Zdaj je drugače. Večina, lahko rečemo tudi vsi ministri in diplomati že prav dobro poznajo Gorenjsko, ker so jo prekrizali s svojimi avtomobili na vse strani. Eni potujejo direktno na Bled v svojih salonskih vozovih, drugi se poslužujejo avtomobilov in izstopajo že v Zagrebu, da si med prijateljsko avtomobilsko vožnjo ogledajo slovenske kraje. Vsi hoteli na Bledu imajo danes že telefonske zveze in ministri stopijo kmalu po prihodu v hotel in po opravi najnujnejših toaletnih potrebščin k telefonu, da govorijo s svojimi načelniki v ministrstvih in tudi s predsednikom vlade ali z drugimi političnimi osebnostmi. Telefoni brenčijo sedaj takorekoč ves dan. Običaj je, da čaka vsakega ministra na kolodvoru v Lescan dvorni avtomobil, če pa prispe minister z avtom direktno na Bled, prispe pred hotel sam dvorni maršal ali kak adjutant, ki povabi ministra na dvor.

Zanimiva je porazdelitev ministrov po hotelih. Ministrski predsednik Uzunović je nastanjen stalno v Parkhotelu, kjer se mu običajno pridružuje tudi notranji minister. Radičevski ministri, predvsem disidenti in disidentski poslanci, se nastanjuje v hotelu Toplice, ki postaja sploh diplomatski hotel prvega reda. Tu so italijanski, rumunski, angleški poslanci in druge diplomatske osebe. Najugodnejše si je postlal italijanski poslanik, ki je pripeljal s seboj mnogo diplomatskih uradnikov in seve tudi neizbežno brhko tipkarico. Diplomati se radi vozijo v avtomobilih. Često v spremstvu lepih dam in prijateljic. Vojni ministri in neki voditelji radikalne stranke si izbirajo pristno slovenski hotel Petran blizu Sušobora. Edini zunanji minister dr. Ninčič si je najel posebno vilo »Epos«, kjer mu živi ponavadi njegova obitelj skoro vse poletje. Minister dr. Ninčič zahaja prav rad v hotel »Petran«, kjer pije kavo in tudi čisto večerja. Z lastnikom hotela je prav dober prijatelj.

Radiču je baje lažje na visokih položajih. Zato se najraje nastanja v »Triglavu« in hotelu »Evropa« blizu postaje, da na ta način malo opozori na to, da mu ugaja osladna nacionalna poezija in da posega, če je treba tudi po nerodnem laskanju. No odziv naše javnosti na take stvari je zelo nevhvaležen.

Avdicije ministrov trajajo ponavadi 1 do 2 uri. Kralj sprejema poročila in izprašuje ministre o stvareh, ki se mu zde važne. V zelo tesni odnosu je kralj z zunanjim ministrom, ki vrši svoje delo v tesni zvezi z vojnim ministrom, dasi se to v javnosti ne vidi. Ministre, ki igrajo tenis, povabi kralj tudi na partijo tenisa. Če ostane minister preko noči na Bledu, po tem je navadno kraljev gost na večerji. Večerja trajajo precej dolgo. Med večerjo se razpravlja o raznih političnih in upravnih problemih.

Kralj zasleduje z zanimanjem celokupno časopisje naše države, ki mu ga dnevno predlože v izvlečkih. Slo-

vensko časopisje pa čita sam in se na ta način osebno prepričuje o položaju v Sloveniji.

V spremstvu ministrov so navadno ministerjalni načelniki, ki priskočijo v slučaju potrebe ministrom na pomoč z raznimi praktičnimi nasveti.

Zelo demokratična ustanova naše političnega življenja pa je, da so naši ministri izredno dostopni novinarjem. Pred hotelom, kjer prebivajo ministri, najdeš celo krdelo raznih zastopnikov in novinarjev iz vse države. Ministri se prav po domače razgovarjajo z novinarji, ki se čisto šaljivo in ki so pogosto povabljeni, da obedujejo ali večerjajo skupno z ministri. Intervju se dajejo pri vsaki priliki. Pri dohodu, v vlakcu, pred hotelom, med obedom, pred in po avdiciji, kakor že ujamemo spreten novinar priložnost in vidi iz ministrovega obraza, da je razpoložen.

Menda najzgovornejši od vseh ministrov in obenem tudi najvitalnejši je ministrski predsednik Uzunović, ki dikтира ponavadi kilometerske izjave, tako da so ga novinarji vedno veseli. Skoro nedostopen je zunanji minister. Bolj redkobeseden je tudi notranji minister, ki je mož odločne in sekane volje. Radičevski ministri so zelo zgovorni, zlasti dr. Krajač zelo mnogo govori.

Ministri stanujejo v sobah, ki so slučajno proste in ne zahtevajo zase prav nobenih posebnih kommoditet ali prvenstev. To je znak našega narodnega demokratizma, ki preveča vse naše parlamentarno in državno življenje. Če je soba prosta v prvem nadstropju, dobi sobo v prvem nadstropju, če ne pa v drugem ali tudi morda celo sobo z dvema posteljami, da spi s svojim načelnikom v isti sobi. O vseh ministrih, ki prihajajo na Bled, se lahko reče, da so skromni. Žive prav po meščansko. Če bi ne bilo nekoliko živahnega vrvenja in postajanja avtomobilov pred njihovimi hoteli, bi tuje sploh ne vedel, da stanuje v hotelu minister, ki se odpravlja na dvor. Za varnostno službo je prekrbljeno na način, ki absolutno ne vzbuja pozornosti. Za elegantnim tujcem ali pa domačim delavcem se skriva agent, ki budno pazi na vsakega novega gosta.

V zadnjem času so na Bledu odpravili nošenje in natikanje bodal na orožniške puške, kar treba pozdraviti kot znak miroljubnosti in kulturalnosti.

Zanimivo so poedini ministri pri intervjujih in v občejanju z novinarji. Eni premislijo vsako besedo, ki jo izrečejo in zabijajo pri vsaki oglati frazi, naj se prečrta ali pa popravi. Drugi so zgovornejši in govorica jim teče gladko ter globoko premišljena. Ministrski predsednik sprejema novinarje za daljše izjave ponavadi popoldne ob 5. po odmoru. Zunanji minister pa postaja pri vsakem vprašanju in premišljuje, kako bi odgovoril, da obvaruje interese države. Vsaka prenapetost beseda bi lahko povzročila škodo.

Vsekakor je Bl 1 pridobil z dogodki in ministrskimi obiski, ki ga v poletnih mesecih izpraznijo v poletno prestolico naše države, veliko na privlačnosti in na svoji letovišni avtoriteti ohranilo na dobrem glasu.

Dijaka

nizjih razredov srednje šole iz dobre hiše sprejme v polno oskrbo rodbina višjega drž. uradnika, ki stanuje v sredini mesta. Dobra hrana in strogo nadzorstvo. — Naslov pove upr. »Slov. Narod«.

Salame

3378 la, novo blago, popolno zrelo, kakor tudi mast in slanino, razpošiljam po pošti in železnici. — Cenik pošljam na zahtevo brezplačno. — Iščem tudi zastopnika (agenta). MILIVOJ PUTNIK, tovarna salam in suhomesnega blaga, Bela crkva, Banat.

Pospravljam kovčeg

Enkrat po kosilu mi šine v glavo: »prišli so čožiti s pisanimi jadrice. Program sem! Orario sem! Ob dveh odide parnik v Chioggio. Jaz z njim. Le brez skrbi. Kdor hoče vedeti, koliko prebivalcev ima Chioggia, kakšne znamenitosti se nahajajo tam — ta naj vzame v roko Baedekerja. Je zelo dober, pregleden in izpčen. Ne, jaz povem samo, da je morje okrog Chioggie, okrog te lične igracke, vse zeleno, široko in odprto in da so na horizontu tega morja tisti, pisana jadra, rjava, zelena, eno samo be, je med njimi. In to belo se bliska. Morda govori na ta način mlad čožit s svojega mlado, zagorelo ženo. Bog ve. Da sem jaz čožit — jaz bi se domnel na tak spoznanje preko desetih milj. Enkrat zablišči z jadrin bi se reklo: rad te imam. Ribiči so čožiti in njih žene sedé pred hišami, predejo lan in popravljajo mreže. Glejajo za možni, ki so daleč na horizontu. Ko se skrijejo njih zakonski možje, izbrani za horizont — gledajo črnooko, rjavopolte čožitke za drugimi možmi. Pravijo, da je zvestoba črnookih in rjavopolnih samo beseda — možje so smeli in ostajajo dolgo na morju. Ko se vrnejo, poljubljajo spot rjavopolte dve moči noči. Tako

je življenje. Rekel sem že nekoč: Questa est la vita.

Vse naokrog ob hišah vrtovi, platane, lorber, trta in olive. Vse to se združuje z aromatom morja, ki diši včasih, če potegne veter, po ribah.

Se je čas! Po glavni cesti grem, po korzu Vittorio Emannuele. Dolga, dolgočasna, kamenita cesta. Na koncu ceste stoji nekdo in me čaka. Cicerone. Pove, da sem čisto pravi mož in da se zanimam za umetnine in on ve za Madonno (izklesano iz kamna, ne živo) in da je izključeno, da bi si je ne ogledal. Naj bo. Zakaj bi jaz ne videl te čudotvorne Madonne. Ob kanalu stojim, poleg nje lučke in srca. Mnogo sre, srebrnih in zlatih. Jaz ga nočem vprašati, morda Cicerone, zakaj so te lučke in ta srca, nalagal bi me, izmislil bi si romantično storijo — jaz si pa izmislimraje sam: te lučke in ta srca so prošnje rjavopolnih za zvestobo, ali pa za nezvestobo, saj je to eno in isto. Veter piha in lučke trepečejo. Moj vaporetto piska, Addio Madonna, ... Addio Chioggia.

Našel sem prostorček v Benetkah, ki ga obiščem vsak dan. Kakor nanese, zjutraj ali popoldne, ko se vracam z Lida, poln solnce in soli. Ali zvečer. Campo San Giovanni e Paolo se zove ta prostorček in na njem stoji Colleone. Visoko na konju sedi bramborec

Zanimiva tiskovna pravda v Sarajevu

Kanonik Cankar obsolen na 15 dni zapora in 500 Din globe.

Sarajevo, 21. avgusta.

V Sarajevu izhaja pod uredništvom kanonika msgr. Karla Cankarja tednik pod naslovom »Katoliški tednik«, ki po vzorcu »Slovenca« in »Domoljuba« brani katoliško cerkev v naši državi. Pred meseci je kanonik Cankar napadel v svojem listu ministra ver dr. Janjčiča, kateremu je očital, da je zagrezen nasprotnik katoliške cerkve v Jugoslaviji. Minister ver dr. Janjčič je radi tega očitka vložil zoper urednika msgr. Cankarja tožbo radi klevete potom tiska. Prva razprava je bila radi zasnove novih priči preložena, v četrtek, 19. t. m. pa se je vršila druga razprava, na kateri je bilo dokazilno postopanje zaključeno. Obtoženi msgr. Cankar je razpravi osebno prisostvoval, dočim je ministru ver zastopal odvetnik dr. Vesel.

Po prečitani obtožnici je izjavil msgr. Cankar, da se ne mara osebno zagovarjati, temveč naj se prečita njegova pismena obramba, v kateri izjavlja, da prevzema popolno odgovornost za omenjene članke. Nato so bile zaslišane vse predlagane priče. Zanimivo je, da so priče, ki jih je predlagal Cankar v svojo obrambo, izpovedale zelo ugodno za — tožitelja. Dr. Vidušič, ena glavnih Cankarjevih priči, je izjavil, da je bil dr. Janjčič kot minister ver zelo objektiv in da se je o katoliški cerkvi vedno lepo izražal. Sledilo je čitanje izpovedi dr. Korošca, pri čemur je prišlo do značilnega incidenta. Dr. Vesel je zahteval, da se dr. Korošča izpoved prečita v tajni razpravi, ker se omenja v njej tudi kralj. Branitelj obtožbenca se je temu protivil, vendar pa je sodišče ugodilo zahtevi tožitelja.

Zelo zanimivo so tudi akti, ki jih je pošiljal ministru ver nadškof dr. Šarič. V svojih dopisih na notranje ministrstvo pravi, da je on odgovoren za smer lista, v katerem je bil minister ver napaden in preti ministru, da bo izročil vso zadevo Vatikanu in objavil v inozemstvu, da se bo videlo, da katoliki v Jugoslaviji ne uživajo svobode in enakopravnosti. S tem je bilo dokazno postopanje zaključeno.

Zastopnik tožitelja dr. Vesel je nato v daljšem govoru naglašal neutemeljenost vednih očitkov s strani katoliške duhovščine, češ da se godi katoliški cerkvi krivica. Ta proces pa dokazuje, da vlada pri nas popolna verska toleranca. Naglasil je, da nositelji duhovne oblasti katoliške cerkve niso nikake privilegirane osebe, ki bi smele gaziti zakone in tako uživati nekako izjemno stališče. Zahteva strogo kazni, ne iz osvete, ampak da bodo katoliške množice uvideli, da jih je obtoženec zavaljal z zmoti.

Nato je govoril še msgr. Cankar, naglašajoč, da se ne čuti krivega in da prevzema popolno odgovornost za pisavo lista.

Razprava je bila s tem zaključena. Danes ob 11. uri je bila razglašena sodba. Kanonik msgr. Cankar je obsolen na 15 dni zapora in 500 Din globe ter na povrnitev vseh pravnih stroškov in objavo sočbe. Obsojenec je vložil zoper obsodbo priliz.

Sport

— Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« in Ljubljani naznanja, da se kolesarske dirke društva »Sava« vršijo nepreklicno 5. septembra na progi Šiška, Tržič in obratno. Za dirkače so krasna darila, ki bodo razstavljena. Vršiti se tudi srečkanje.

— SK Ilirija nogometna sekcija. Trening I. moštva ostane prekinjen še prihodnji teden. Kombinirano moštvo igra jutri, v nedeljo, prijateljsko tekmo s SK Celjem v Celju. Sestava moštva v članski knjigi, sestane tekmo danes, v soboto, ob 19. uri v garderobi na igrišču ob vsakem vremenu. Obvezno! — Načelnik.

— Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirije. Podaljšek tekme Olimp : Jadran 2 X 10 minut je ostal večer brez rezultata, čeprav je Jadran konstantno napadal. V smislu propozicij se je nato dogladno zmagovalca z žrebom, ki je odločil v prid SK Olimpiu. — Danes, v soboto, se sestane v semifinalu Ilirija in Hermes, ki razpolagata oba z jako dobrim juniorskim teamom. Finales med zmagovalcem in Olimpiem se vrši jutri v nedeljo ob 17. uri na igrišču Ilirije. — Prehodni pokal je danes razstavljen v izloži trgovine J. Gorec. — Jutri

se odgra dalje I. kolo juniorskih tekem za utešno darilo med moštv, ki so izpadla v I. in II. kolu pokainih tekem. Razpored je sledeči: ob 8.30 Panonija : Reka, ob 9.45 Mladika : Svoboda, ob 14.30 Olimpija : Jadran, ob 15.45 Slavija : Triglav.

— Predstavniki lahkoatletičnega podsaveza pri znanjem ministru. Včeraj sta odpotovala na Bled predstavniki ljubljanskega lahkoatletičnega podsaveza gg. Savo Sancin in Saksida, da posredujejo radi državne pomoči za ekspedicijsko našo ženske lahkoatletike, ki bo zastopala naša državo v Goeteborgu. V tej lahkoatletični reprezentanci se nahajajo v prvi vrsti zastopnice ljubljanske ženske atletike, ki so brez konkurence v državi. Zunanji minister je sprejel priporočilo od strani našega opolnomočenega ministra in sorjaka dr. Rybára ter povabil oba sportna predstavnika k sebi, kjer jima je obetal po razgovoru, tekmo katerega se je g. minister zanimal za razna sportna vprašanja, da bo prošnjo rešil še tekmo današnjega dne ter rešitev iste sporočil predsedniku Jugoslovenske Matice prof. dr. Pretnarju. Upajmo, da bo prošnja ugodno rešena, zlasti ker je prošnja vsota razmeroma mala.

— Ilirija ne starta za lahkoatletsko prvenstvo Slovenije! S. K. Ilirija nam pošilja: LLAP je suoti izvedel žrebanje za prvenstvo lahkoatletika tekmovalja, ki se vrše danes in jutri. Nasproti dosedanjemu običaju ni žrebalo razsodišče, kar bi bilo v duhu pravil, ker žrebanje je že del tekmovalja, marveč so izvedli žrebanje dva ali trije gg., med njimi g. S. S., češ, da je v to pooblaščen po L. A. P. »Zrebanje« je izpadlo temu primerno v škodo »Ilirije«. Odbor Ilirije je proti temu postopanju še sinoči protestiral pri predsedniku Ribaru ter izjavil, da v prvenstvu ne bo sodeloval, ako se žrebanje ne izvede na novo kot določajo pravila!

— Izjava L. A. P. Z ozirom na poročilo, ki ga nam je poslal S. K. Ilirija, smo se o zadevi informirali pri L. A. P., ki je dal sledečo izjavo: Za žrebanje je bil pooblaščen od LLAP g. Savo Sancin, ki je pozval g. Pevalke, da prisostvoje žrebanju v prisotnosti se dveh odbornikov LLAP. Zrebanje se je izvedlo pravilno, kar je pri večeršnjem sestanku jurijske potrdil tudi g. Pevalke. Radi tega LLAP analogno ne more razveljaviti žrebanja. Da je žreb neugodno izpadel za Ilirijo, je pripisovati zgolj slučaju. — Mi so v spor S. K. Ilirija — L. A. P. nočemo vmešavati in prepuščamo javnosti, da si sama ustvari sodbo.

— Moška lahkoatletika tekmovalja za prvenstvo Slovenije. V soboto in nedeljo se vrše na igrišču A. K. K. Primorje na Dunajski cesti moška lahkoatletika tekmovalja za prvenstvo Slovenije. V tej borbi bosta zopet merila svoje moči glavna predstavnika slovenske lahkoatletike in sporta vočbe S. K. Ilirija in A. S. K. Primorje. Za tekmovalja vlada mrzlično zanimanje, zakaj moči obeh klubov so prilično izenačene. Dočim Primorje dominira v tekah, prevladuje Ilirija s svojimi skakači ter tudi v di v metih. Na startu se bo pojavila elita slovenskih lahkoatletov, med drugimi dr. Perpar, Valtrij, Weiht, Močan, Vidic, Slapnigar (vsi Primorje), dalje Stepišnik, Gregorica, Strekelj, Režek, Zupan, Derganc, Smersa, Orehek (Ilirija) itd. Tekmovalja se udeležijo tudi mariborski klubi in bo borba zelo napeta in ostra. Tekmovalja se prično ob 16.30 oba dneva.

— Evropska prvenstva v plavanju. V Budimpešti so se v sredo pričela plavalna tekmovalja za prvenstvo Evrope. Tekmovalja se je udeležilo okoli 15 držav, med drugimi Madžarska, Švedska, Nemčija, Francija, Italija, Avstrija, Rumunija, Belgija, Grška, Češkoslovaška, Španija, Anglija itd. Na startu so se pojavili glasoviti plavci Arne Borg (Švedska), Rademacher (Nemčija), Barany (Madžarska) in drugi. Takoj prvi dan je bil postavljen nov svetovni rekord v plavanju na 1500 m. Prvi je bil Arne Borg v rekordnem času 20 : 04.2. Prejšnji rekord je znašal 20 : 4.8. V waterpoolu je zmagala Madžarska nad Nemčijo v razmerju 8 : 1. Plavalne tekme in ostala tekmovalja se zaključijo 22. t. m.

— Nogometno moštvo SK Bata, poznate tovarne čevljev iz Zlina na Češkem, ki je nedavno zmagnala nad A. C. Sparto, igra v nedeljo dne 22. t. m. v Zagrebu proti H. A. S. K.

— Fabris, odlični zagrebški nogometni sodnik, bo v nedeljo v Budimpešti sodil državno reprezentančno tekmo Poljka — Madžarska.

— Darujte za sokolski Tabor!

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: 21. avgusta 1924; katoličani: Ivana, Frančiška; pravoslavni: 8. avgusta: Emilijan; muslimani: 11. saferja 1345; židje: 11. elula 5686.

Jutri: 22. avgusta 1924; katoličani: Tilmotej; pravoslavni: 9. avgusta, Matija; muslimani: 12. saferja 1345; židje: 12. elula 5686.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Na povelje carja«: Ljubljanski dvor: »V krempljih prostitucije«. Lahkoatletika tekmovalja za prvenstvo Slovenije na igrišču ASK Primorje ob 16.30.

NEDELJSKE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Na povelje carja«: Ljubljanski dvor: »V krempljih prostitucije«. Lahkoatletika tekmovalja za prvenstvo Slovenije na igrišču ASK Primorje ob 16.30. Šahovski turnir v »Zvezdi«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarič, Karlovska cesta.

Solnce zaide danes ob 18.58 in vzhaja jutri ob 5.08 ter zaide ob 18.56.

Mesec zaide danes ob 2.05 in vzhaja jutri ob 18.40 ter zaide ob 3.18.

Dogodki križem Jugoslavije

Tragičen slučaj, ki se je primeril te dni na Štajerskem, je še vedno priča ljudske brezbriznosti. Pred približno tremi meseci je v Kamnici pri Mariboru vgriznil stekel pes posestnika Jakoba Grosa iz Rošpaha. Ker je bila rana je neznatna in se je zacelila brez vsakih komplikacij, se mož ni mnogo zmenil za njo. To je imelo fatalne posledice. Pred dnevi je začutil Grosa hud glavobol, ki ni hotel nehati. V noči od četrta na petek pa so se pojavili prvi znaki stekline. Bolnik je v divjih izbruhih grizel vse, kar mu je prišlo pod zobe in morali so ga prepeljati v bolnico. Iz mariborske bolnice so ga včeraj prepeljali v Pasteurjev zavod v Celju. Muke nesrečnega moža so strašne in zdi se, da je vsaka pomoč prepozna... V Prizrenski ulici, centru Beograda, je bil te dni izvršen zločin, ki je vreden vsega obsojanja. Surovi konjači so na cesti do smrti pobili neko 18letno mladenko. Okoli 23. so se vračali konjači z vozom domov. V Prizrenski ulici, blizu hotela »Balkan« so ustavili voz, ker se je na cesti pojavil psiček brez nagobčnika. Konjači so se zapodili za psičkom. V tem je prišla po cesti mladenka Jelisaвета Jovanovičeva, bivača šivilja. Ko je prišla do voza, je čula turbošno lajanje in cvilenje zaprtih psov. Dekletu so se živali smilile. Naglo je pristopila k vozu in odprla vratica. Hip nato so se vjeti psi razpršili po ulicah. To so opazili presenečeni konjači. Takoj so sumili, da je kletko odprla mladenka, ki je medtem prišla bežati. Konjači so se pogrnali za njo in jo dohiteli. Brez usmiljenja so jo jeli z gorjaci in udrihali po nesrečni mladenki in jo pretepili do krvi. Eden jo je večkrat sunil z nožem. Vrokovavljeno so nato pustili na ulici in se z vozovi naglo odpeljali. Zanimivo je, da tega prizora nihče ni opazil. Šele malo kasneje so pasante našli stokačo in okrvavljeno mladenko. Prepričljiva je bila takoj v bolnico, kjer se je toliko zavedla, la je izpovedala, da so jo pretepili konjači, nato pa je padla v agonijo, iz katere se ni več zbudila. Brez vsake pomoči je mladenka umrla. Policija je sedaj odredila strogo preiskavo, da izsledijo bestialne zločince in jih eksemplarično kaznuje.

Včeraj popoldne je skočila v Savo pri Zagrebu Marija Gorenj, služkinja v kavarni »Zagreb« na Zrinjevcu, rodom Slovenka. Mlado samomorilko pa je opazil zasebni uradnik Levi Heim, ki se je tam kopal. Uspešno mu je mladenko izvleči iz vode. Na policiji je Gorenjeva izjavila, da se jo nedavno seznanila z nekim Ivanom, tramvajskim sprevodnikom, ki ji je obljubil zakon in jo zapeljal. Kmalu nato je opazila, da jo je njen ljubimec, ki je medtem izginil, venerično okužil. Iz sramote je zato hotela izvršiti samomor.

srčno grdi in govorita za osem razkačenih branjev skupaj. Tu stanujem in uživam naklonjenost in obdovanje teh dveh deklic, teh divnih venezijskih cvetk iz sedemnajstega stoletja. Hahaha, kaj ne, jaz ostajam v stilu, stanujem pri umetninah, pri zgodovini, kajti ti dve, jaz nisem prepričan, da nista poznali Tiziana, da ne govorim o Maninu in o Radeckem. Tu prične zdaj zgodba v zmislu naslova. V mojem toaletnem kovčegu se nahajata tudi lična škatljica s pudrom »Cottye«. Da, tako je. In tega pudra neko jutro ni več. Neke jutro, baš ko sem se obiril, tega pudra ni. So stvari v tem življenju, ki so zagodne, katerim človek ne priče, zdravim z umom do dna. In ta reč z mojim pudrom pada med take metafizične momente. Kajti nihče si ne bo drznil trdit, da to ni metafizika, če izgine škatljica s pudrom iz mojega kovčega, se oči in se prenese na lica starodavnih lepotic v Casa Benetta. Bill sta vsek dan sveže popudrani ali k... furmurija. In smehljati sta se mi. Da, da, ti di brke sta imeli obe, in t. Ljke so prišle vedle beline pudra zelo lepo do veljave... Brke, kot konveksihi h... rji. Sem od nature gentleman, danes stopim in kupim velike škatljice to roba, in ko bom odhajal, jo pustim tem zgodovinskim bitjem v spomin, v uporabo.

tako pa tudi ni v Vaših močeh, dati mojemu konju drugo glavo, ki bi bila tako lepa, kot bi mu jo mogel samo jaz narediti! Nobili so sprejeli ta odgovor kot njih vreden in Verrochio se je smel vrniti. Postavil je konja in jezdeca, ko je bilo vse gotovo in je odložil delo, se je ob postavljeni spomenika zgrudil in umrl. Njegov umotvor je bila njegova izpoved. Tak je bil Verrochio. Colleone sedi in gleda, kakor da se hoče zapoditi s konjem v gnebo upornikov, med živa telesa... Zadnjič sem ga videl včeraj. Pozno je že bilo. Pod belado se je svetilo bronasto obličje, od zadržanih solnčnih luči obžarjeno. Potem je padla noč na lagune. Zdrav, Condotiere.

Ne, ne, tega ne smem pozabiti, to mora v dnevnik, kjer naj ostane na večne čase zapisano. Poglavje bi lahko nosilo naslov: »Zenska nečimurnost ali »Puder in ženska« ali tudi: »Se vedno hočem biti lepac.« Zgodila se je ta reč v stari in tihli ulici »Cale del Vinc« v Casa Benetta. Tam stanujem in streho mi oddaja dvojce sester. Njih skupna starost seže globoko nazaj v sedemnajsto stoletje. Ko so vladeli še doži in dogresse. Eni je ime — Alba, kar se pravi po naše toliko, kot Jurčanja zarja, druga pa je Daniela. Obe se pristočno ljubita, sta stari sumarično stodvainpetdeset let, sta pri-

Borba za Maroko se nadaljuje

Vodja maroških vstajev je s celim svojim štabom že davno kapituliral in se na milost in nemilost predal Francozom; vstajška plemena so zato drugo za drugim opustila obupno borbo in odložila orožje. Krvava borba za Maroko je bila s tem končana. Tem huje pa se nadaljuje nekrvava zakulisna borba diplomatov. Španija, ki je bila že na tem, da se mora iz Maroka sploh umakniti, in so jo rešili iz Franciji s svojo energično pomočjo, se je zdaj naenkrat zavedla, da je zmagovalka, in zahteva plačilo. Sporazumela se je z Italijo, ki tudi ne more prenesti prevladujočega vpliva Francije

v zapadnem delu Sredozemskega morja, in z italijansko moralno pomočjo zahteva zdaj Španija odstop Tangerja. To največje maroško pristaniško mesto stoji pod protektoratom veseli, ki so poverili upravno eksekutivno Franciji; zdaj zahteva funkcijo zase Španija, čemur pa se Francija seveda upira. Konflikt zavzema vedno ostrejšo obliko in bo skoraj gotovo prišel tudi pred Društvo narodov.

Naša slika kaže pestro življenje na tangerskem glavnem trgu, ki nudi izredno zanimivo sliko, saj se tam križajo narodi Evrope in Afrike.

Dva dni v kraljestvu Zlatoroga

Italijani prirejajo na Triglavu koncerte. — Število turistov v triglavskih kočah. — Križi in težave italijanskih turistov, ki lomijo slovanščino.

Tudi letos naši vrli plezalci nimajo sreče. Dež jim je prekrizal nad polovico računov, mnogi pa sploh niso mogli pretegniti svojih utrjenih turistovskih mišic, ker jim je nebeški deževnik preprečil vse ture. Vendar bi pa delali turistom krivico, ako bi trdili, da so se temu lepemu sportu izneverili. Ne, nasprotno. V dežju in snegu so plezali na vse grebene in vršice, do kože premočeni in prezebeni so se vračali domov in komaj se je nahrbtnik posušil, že so lezli zopet nazaj. Vsi seveda niso tako požrtvovalni, da bi celo v slabem vremenu ne ostali doma, in zato izkazujejo spominske knjige po kočah letos nekoliko manj posetnikov kot druga leta. Sicer pa sezone še ni konec in ta »manj« utegne izginiti, saj moče vreme ne bo protestiralo.

Naši plezalci se menda nikoli ne bodo zedinili v sodbi o lepoti in privlačnosti slovenskih planin. Eni zagovarjajo Kamniške planine, drugi Karavanke, tretji Julijske alpe, četrtri Pohorjsko pogorje, peti Kum ali Krim, šesti pa celo Sv. Katarino, Šmarno goru in Rožnik. Med plezalcem in plezalcem je pač razlika. Vsak naj ostane pri svojem konjčku. Kdo bi kratil človeku svobodo celo pri izbiri plezalnih tur? Po mojem mnenju je kraljestvo Zlatoroga kljub vsem nepotrebnim klinom in žicam še vedno najbolj privlačno in mikavno. Ne morda zato, ker kraljuje v njem pravilni Zlatorog, marveč ker stoji nekako sredi kraljestva naš gorski kralj Triglav, na katerem prirejajo Italijani brezplačne koncerte. Škoda, da je na vrhu »Tricorna« premalo prostora, sicer bi Italijanci učili naše turiste plesati foxtrota. Koncerti na vrhu Triglava so baje zelo impozantni, posebno če stoji v neposredni bližini italijanski top, kakor je

stal nedavno, ko so hoteli Italijani na delu dokazati, da so naši zavezniki in prijatelji. Muzikanti se zbero s pozavnami in trobentami okrog Aljaževga stolpa in svirajo z manjšimi presledki ves dan. Zasluženega aplavza žal ni, ker jih poslušajo samo koze in kozli, ki se pasejo po skalovju okrog Triglava.

Brezplačni italijanski koncert je bil torej glavna privlačna sila, ki me je gnala oni dan iz Mojstrane čez Kot proti Staničevi koči. Hojo na Triglav je popisal že avtor Trebušnikovih občutkov in zato bi bilo ponavljanje odveč. Sploh je Triglavsko pogorje zadnja leta tako obljudeno, da bomo kmalu lahko na prste sešteli vse starčke in otroke, ki še niso bili na Triglavu. Vsi drugi so že itak bili ali pa pojdejo prihodnjič, ko bodo Italijani zopet muzicirali. Zato Kot kar preskočim in stopim v Staničevo koč, kjer se napijem čaja, potem pa stirim svojo turistovsko dolžnost. Vsak turist se mora namreč ovekovečiti v spominski knjigi, ki leži noč in dan na mizi in vsebuje toliko zanimive robe, da je res škoda, da navadno zaspi v arhivu SPD, ako je ne zadene še bolj žalostna usoda. V Staničevi koči sta bila letos čaj od 17. julija do 18. avgusta 402 plezalca. Med njimi je bil tudi neki vpokojeni poštni poduradnik, ki je samozavestno pripisal k svojem podpisu, da je star že 65 let. Po socialnem položaju pripadajo ljubitelji skal in planinskega zraka vedno manj inteligentnim slojem. Poleg profesorjev, odvetnikov, inženjerjev, ravateljev, gledaliških igralcev, uradnikov in učiteljev najdemo v spominski knjigi le redke rokodelce, šivilje, čevljarje in druge ročne delavce. Najslabše je zastopan novinarski stan, najbrž zato, ker ne vozi na Triglav brezovlak, da bi prišlo do veljave novinarske karte, ali pa zato, ker Aljaževga stolpa ni mogoče »intervjuvati« o politični situaciji. V Staničevi koči sta se mudila letos samo dva novinarja.

Strindberg: Sramežljivost in mraz

»Fej, mamica!« je zaklicala mlada nečna jerebica, ko se je vrnila iz doline na gore. »Tam spodaj so ptice, ki imajo gole noge!«

»Slaba družba za mlada dekleta,« jo je zavrnila mati ter si pogladila s kljunčkom svoje bele hlače, segajoče do krampljev. »A kdo so vendar ta predrzna bitja?«

»Resnično ne vem,« je začebjala belkina hči.

Mati se je sama podala na pot, da se prepriča, kaj je z zadevo. Med vresjem in po grmičevju se je plazila ter prišla v brezov gozd, kjer je čepela jata poljskih jerebic, ki so zašle semkaj iz požetih polj. In glej, njih členki so bili goli, kakor jih je bog ustvaril.

»Odkod ste se vendar priplele, pokvarjena bitja,« se je razvnela stara belka.

»Od juga prihajamo, kjer je pre vroče za gatiče,« je odvrnila jerebica.

»Glejte, da se mi hitro poberete nazaj in sicer takoj! V našem čistem kraju nočemo poznati nobenih južnih manj!«

»O, vi ste pa še nedolžna v vaših hlačkah!«

»Da, milostljiva, me še nismo zaprile naše prirodne sramežljivosti.«

»Blebetanja,« je zagodrnjal jereb. »ve niste oblekle gatič iz sramežljivosti, temveč zaradi mraza!«

In vse jerebice so v koro zapele: »Ne iz sramežljivosti, gospa, temveč zaradi mraza!«

ška pisateljica miss Copeland, ki je prišla v koč v največjem snegu in mrazu. Njeni rojaki bi jo gotovo občudovali, ako bi vedeli, kje je Kredarica in kakšna pota vodijo do nje.

Od Kredarice se pride po klinih brez strahu in nevarnosti na Mali in po grebenu ob debeli žici dalje na Veliki Triglav. Tu je pred Aljaževim stolpom železna skrinjica, v kateri bi morala biti po turistovskih običajih spominska knjiga, pa je ni. Mesto nje se valja v skrinjici kup umazanih in raztrganih listov, iztrganih menda iz slovenskih zvezkov. Naj bi kupilo SPD vsaj sešit zvezek, dokler vlada te robe še ni monopolizirala. Potem bo prepozno. Tudi Aljažev stolp se obrača do SPD s ponižno prošnjo, naj mu priskoči v bedi in razpadanju na pomoč, sicer se napoti nekakega lepega dne po strmini nazaj, od koder so ga prinesli.

Z vrha Triglava se spušča previden turist po neimenovanem delu telesa počasi proti Aleksandrovi domu, kamor prispe s prijetno zavestjo, da je napravil plezalni izpit in z rdečim potrdilom na razglednici, da je Triglav res visok 2863 metrov. V Aleksandrovi domu znajo kuhati izvrstno belokavo s »slagobersom« in izborne žganice. Zato je bilo letos od 26. junija do 18. avgusta v tej koči že 763 turistov. Lani jih je bilo vso sezono 1554. Tik za menoj se je spuščala z Malega Triglava po imenovanih in neimenovanih delih telesa večja skupina italijanskih turistov, ki so bili namenjeni na Sedmerna jezera in dalje v dolino Soče. V Aleksandrovi domu se je takoj poznal njihov prihod. »Tišta kruha, digo, prosim ščanca, dio mio, tišti vaša Tricorno je lepa...« tako so čebljali vse vprek, misleč, da se morajo prikupiti slovenskim turistom s čisto slovenščino. Ko so odhajali, je hotel najstarejši med njimi dokazati, da je olikan. Na pragu se je odkril in dejal: Dober dan! Ker so se nekateri naši turisti nehoti zasmejali, je vprašal svojega tovariša »kome si diže kvešto adio«. In potem je nosil siromak v glavi »tišta nesrečna zbogom« od Aleksandrovega doma do koč pri Sedmerih jezerih, kjer je pri vstopu samozavestno pozdravil oskrbnico, rekoč: Zbogom! In zopet so se mu nehoti zasmejali.

Ko pri Sedmerih jezerih je posejalo letos 570 turistov. Njena okolica in oskrba je taka, da bi bil posej gostovo še večji, ako bi ne ležala nekam od rok. Mnogi turisti se izogibljajo na eni strani zloglasne Komarce, na drugi pa Hribarice, odnosno doline od II. jezera do koč, ki je zelo dolga in enolčna. Seveda se trud pri pogledu na divna Triglavska jezera bogato poplača, toda koč je v Triglavskem pogorju dovolj in tudi turist ima včasih rad udobnost.

Tako smo torej prehodili kraljestvo Zlatoroga od enega konca do drugega in ko se vracamo čez Dedno polje v dolino proti Bohinjskemu jezeru, nam ni žal, da smo bili vsaj nekaj časa tam, kamor ne sega prah, ki ga dvigajo šimčevji mestnih gizdalinov. Spetoma se ustavimo še ob jezeru pod Ovčarju, kjer nam postrežejo gostoljubni Bohinjski z loncem izbornega mleka in po kažejo, kako se izdeluje bohinjski sir.

Vrtnarska razstava na letošnjem velesejmu

Živo sta nam še v spominu razstavi, ki sta jo priredili ljubljanski vrtnarji v letih 1922 in 1923. Ocena teh dveh razstav je bila veskoki pozitivna; tako da za ljubljanske trgovske vrtnarje kakor tudi za splošnost. Le žal, da so krajevne razmere in drugo preprečile, da se vrtnarske razstave niso nadaljevale v letih 1924 in 1925. Letos pa se je uprava ljubljanskega velesejma odločila prirediti vrtnarsko razstavo in je v to svrhu pozvala ljubljanske trgovske vrtnarje.

Naši sosedje, posebno Nemci, znajo prav dobro oceniti pomen takih razstav. Ne boje se truda, ne stroškov, ne skrbni in prirejajo vsako leto v vseh večjih mestih vrtnarske razstave. Tako n. pr. so Nemci priredili letos velikansko vrtnarsko razstavo v Drazdanih, ki bo trajala od aprila do septembra. Tudi naši trgovski vrtnarji uvidevajo potrebo takih razstav, vendar se boje uveljaviti ogromne stroške, ki so zvezani z razstavami, ker se naše občinstvo še premalo zanima za naravno lepoto, za vzgojo rastlin in cvetice. Da jih vzbudi, se je odločila uprava ljubljanskega velesejma, prisložitvi trgovskim vrtnarjem na pomoč ter jim omogočiti prireditve zamišljene vrtnarske razstave v okviru ljubljanskega velesejma.

Precej sadu eta prinesli se prej prirejeni vrtnarski razstavi. Občinstvo se je začelo nekoliko bolj zanimati za cvetje in rastline, za njih gojenje in okras svojega stanovanja. Kaj je lepšega kakor če si okrasimo svoj dom poleg lepega pohištva tudi s svežimi rastlinami in cvetjem! A tudi od drugih prilikah igra lepo gojeno cvetje veliko vlogo, n. pr. pri krstih, porokah, smrtnih slučajih, pri veseljih, pri plesih itd.

Ljubzen od cvetja je našemu narodu lastna, o tem pričajo celoletni nageljni, rožmarini in pelargonije na knjih naših kmetov, ki kar tvorijo slovensko posebnost. Le v mestih se ta lepa navada, ki priča o srečni kulturi, kakor marsikaj drugega, kar je dobro in lepo v našem preprostem človeku, rado pozbuja. Zato je lepo in kulturno delo, če ta čut zopet pozitivno in poglodbno.

Da ljubljanski trgovski vrtnarji glede kakovosti vzgojenih cvetk ne zaostajajo za svojimi tovariši v sosednjih državah, to hočejo dokazati letos jeseni z razstavo pridelkov svojega truda in znanja.

Priprave za to razstavo so se že pričele; po njih je povzeto, da bo imelo občinstvo res pravi užitek in da pride na svoj račun.

Zelo bi bilo le, da se odslej vsako leto vrše vrtnarske razstave, ki bodo vzbudile v dovtelnih sredi za naravo vnetih ljudi ljubzen od cvetja, v ljubljanskih trgovskih vrtnarjih pa veselje do izpopolnitve in napredka svoje nečne in lepe obrti.

Slavo Kobč.

Prosveta

Gledališki pregled

V Newyorku bodo jeseni igrali igri »O. Board« in »Kinanporic«. Avtor teh del je sin švedskega kralja, princ Viljem Švedski. V Badgasteinu pa je imel pruski princ Joah. Albreht velik uspeh kot dirigent svojih kompozicij iz »Razkolnikov« in iz drugih ruskih tekstov. Na koncertu, ki je bil prirejen v dobrodelne svrhe, se je moral princ večkrat pokloniti pred rampe.

Garrickovo gledališče v Newyorku otvori jesensko sezono z revijo »Zveza narodov«. Najbolj znani džezovi komponisti so že vposlali svoje muzikalne vloške.

Slovenski ameriški listi poročajo, da je poklonil virtuozi Zlatko Baloković nagrado 25.000 Din za najboljšo orkestralno kompozicijo z violinskimi solom. ki jo bo zložil Jugosloven. Zbirjo tvorijo trije odlični ameriški dirigenti in mecen.

Berlinski magistrat je voliral 50.000 mark za potrebne bežne umetnike. Pripomniti je treba, da je bilo letos izvršenih v Berlinu samo iz igralnega stanu 38 samomorov.

Rumunska kraljica Marija je spisala tekst za opero, ki jo sedaj komponira znani češki skladatelj G. Nedbal. Bil je kot dirigent čeških filharmonikov, ki so gostovali v Rumuniji, predstavljen kraljici, ki je znana ljubiteljska umetnost, in pri tej priliki mu je kraljica pokazala tekst, čigar snov je vzeta iz rumunske narodne poezije. Opero bodo igrali v sezoni 1926 — 1927 najprej v Bukarešti, nato pa v Pragi. Baje piše kraljica sedaj tekst za dve novi operi, in sicer v angleščini.

V Budimpešti se je pod vodstvom Julija Hegedüsa osnoval ansambl odličnih madžarskih dramskih korifej, ki bodo gostovali s prvotvornimi komati od oktobra dalje v Berlinu, Monakovem, Stokholmu, Londonu in Rimu, nato pa v Ameriki.

Monakovska univerza je ustanovila preiseben »Institut za gledališko zgodovino«.

V Onatiji se je le dni poročila Kubelkova hčerka Marija z Režanom Fr. Klitcem. Pri poroki v kapeli vile Kubelk, kamor je bilo povabljenih 40 svaštov, je igral mojster Kubelk v družbi odličnih umetnikov kompozicije Haendla, Schubertova »Ave Maria«, Mozartova »Andante« in dr.

Komorna pevka Arletta Hypiusova (Dresden) absolvirala od oktobra do decembra t. l. koncertno turnejo po Čehoslovski in v Balkanu mesto Eme Destinove, ki je svoj turneji odpovedala.

V Kostelcu nad Orlicami igrajo Čehi ta mesec A. Dvořakovo dramo »Husit« v naravnem gledališču na prostem. — 75letnica pisatelja Jiraska praznuje nar. divadlo v Pragi z njegovo kmečko dramo »Ovado« (ki so jo pri nas igrali pred 5 leti).

M. N. Germanova, naodličnejša igralka moskovskih Hudožestvenikov, se je odločila, da se po daljšem odmoru zopet priključi praški ruski skupini. To sezono bi igrala naslovno vlogo v historični drami Ostrovskoga »Vasilisa Melentjeva«, nastopila pa bo tudi v svojih mojstrskih vlogah v »Čestnjem vrtcu« in »Bratih Karamazovih«.

»Oberammergau« so se pogodili z Dunajem, da uprize jeseni v cirkusu Rens svoj svetovnoznani »Pasijone«. »Zveza gledaliških ravnateljev« in »Avstr. gledališko društvo« pa odločno ugovarjata zoper to gostovanje, ki bo za dunajsko gledališče zelo neprijetna konkurenca. Vsekakor se bo razvil zanimiv spor. — Reinhardt nima letos s svojimi slavoslovnimi igrami v Solnogradu posebne sreče. Kritika ga je že začela po strani gledati. Igral je dosedaj dela: »Jedermann«, »Turandot« in »Nepotice«.

»Renaissance-Bühne« igra Paul Reynaldov »Grob neznanega vojaka«.

»Moderne Theater« F. Ganderova veseligr »La fagon da se domer«, »Burgartenbühne« na prvi Dvorakovo opero »Rusalko«.

Volkstheater otvori sezono s Shawovo proslavo in uprizoni njegovo igro »Licemerec«. — Dunajski pisatelj H. Kafka je napisal igro »Napoleon in nevidna deklica«, v kateri nastopa sarajevski antentator Gavril Princip.

V Zagrebu so med »Terezino«, »Clo-clo« in »Orlovim« praznovali 40letnico Fr. Kirina, ki spada med najbolj znane teatarske ljudi mesta Zagreba; 40 let deluje kot operni, operetni in dramski solist, operni zborist, kasir, blagajniški kontrolor in je gotovo eden izmed najbolj zaslužnih članov starejše generacije.

Kralj je imenoval dosedanjega administrativnega direktorja Jos. Bacha za sekretarja Nar. kazališa v Zagrebu, dosedanjega sekretarja A. Mitroviča pa za sekretarja mariborskega gledališča.

Ljubljanska drama ima poleg objavljenih pensioniranj še to osebo novost, da bodo letos nastopali v njej gna. D. Debeljakova in gospoda Delak in Zagar. Poleg »Knocka«, »Machetba« in »Hlapcev« se vrše skušnje še za »Skopuha« in »Drugi breg«.

Br.

Umetnostna razstava na pokrajinski razstavi »Ljubljana« v jeseni. Razstava, ki jo pripravlja urad ljubljanskega velesejma z večjim sodelovanjem ekspertov-umetnikov, odnosi umetniškimi odborom, obeta postati ena najlepših in najpopolnejših, kajti po dolgem času bo dana prilika združiti v nadvse zanimivi reviji novejša dela skoro vseh slovenskih umetnikov. Javnost se bo lahko seznanila z vsemi smericami in strujami v umetnostnem stvarjanju Slovencev zadnjih let. V slojnem krogu nastopa starejša generacija Savanov z mladimi in najmlajšimi, impresionisti, neompressionisti, ekspresionisti in veristi, konstruktivistji najmlajših veroizpovedanj. Olja, tempere, pasteli, akvareli, risbe, grafika vseh možnih tehnik, silhuetni reg, kiparska dela v mavcu, kamnu, bronu, lesu, plakete in projekti arhitektov, vse to bo združeno v harmoničen pregled umetnostnega udejstvovanja in stvarjanja pri Slovenceh.

Balokovičeva nagrada za najboljšo orkestrovski kompozicijo. Znani jugoslovanski umetnik na violini Zlatko Baloković, ki se mudi že štiri leta na turneji v Ameriki, kjer se je oženil in ki se v kratkem vrne v domovino, je razpisal nagrado v znesku 25.000 dolarjev (1.400.000 Din) za najboljšo orkestrovski kompozicijo z violini — solo. Kompozicija naj bi se prvič izvajala o priliki 100letnice hrvatskega godbenega društva, ki se bo slavila prihodnje leto v Zagrebu.

Benefični koncert zdraviliške godbe v Rogški Slatini. Zdraviliška godba v Rogški Slatini (muzika dravske divizijske oblasti iz Ljubljane) priredi v četrtek dne

26. t. m. v veliki dvorani Zdraviliškega doma benefični koncert z izbranim programom. Sodeluje gđ. Lotte Paumgarten, ki se mudi kot gost v Rogški Slatini. Za koncert vlada med kopaliskim občinstvom veliko zanimanje.

Dr. Pivkov »Carzano« v italijansčini. V založništvu »Capella« v Bologni je izšla te dni obsežna knjiga pod naslovom »Il sogno di Carzano«, ki jo je spisal iz dr. Pivkovih knjig znani polkovnik Finzi. Prvi del obsega sodelovanje dr. Pivka do septembra 1917, drugi del pa prinaša v dobesednem ponatisu besedilo vseh dokumentov, ki jih je pošiljal dr. Pivko pred carzansko akcijo v Italijo.

Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo z glasbeno književno prilogo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Avgustova številka (brez književne priloge) prinaša E. Adamičev moški zbor z baritonskim solom »Ljubi, dokler je čas« in prireditve narodne »Jaz imam pa konjca belega« za moški zbor po Fr. Maroltu. Radi priporočamo! Naročnina: 40 Din na leto. Naročite se!

Prirodoslovni muzej v Jaski. Tekom letošnje jeseni bo v Jaski na tamošnjem vlastinskem gradu odprt eden največjih zasebnih prirodoslovnih muzejev v naši državi. Osnovan je bil ta muzej že v osemdesetih letih po takratnem lastniku gradu grofu Stefanu Erdödyju. Sedanji lastnik še se je odločil, da otvori muzej za širšo javnost. Ureditev je prevzel prof. dr. Hirtz. Muzej obsega zelo dragocene zbirke, zlasti kolekcije prirodoslovne panoge vsebuje radiote, ki jih nima noben drugi muzej v naši državi. Samo zbirka ptic šteje nad 300 eksemplarjev, a zbirka rogovja dvakrat toliko. Vsi plastični preparati se izdelani pri znamenitem dunajskem preparatorju Kodeku. Material za ta muzej so zbirali prejšnji lastniki gradu nad 40 let. Odlok sedanjega lastnika, da so otvori muzej za širšo javnost, je bil zlasti v znanstvenih krogih toplo pozdravljen.

O tragični usodi Pavla Šumana

O ponesrečenem Pavlu Šumanu so prinesli razne listi netočne vesti. Zato objavljamo sledeče avtentično poročilo.

Pavle Šuman je prišel s svojim očetom dne 21. julija v Frischaufov dom, kjer sta prenočevala. Drugi dan sta zgodaj odšla v Turški žleb. Ko sta dospela do vhod, je začelo deževati. Oče se je vrnil na Okrešelj, Pavle pa je šel čez Savinjsko sedlo v Belško Kočno, Belo in Zelezo Kaplo, do kamor je rabil skoraj nevtrjeni čas — 3 in pol ure. Poprej je očetu obljubil, da pride čez Mrzlo goro na Okrešelj. V Zelezni Kapli kjer je mati poprej prodala svojo hišo, je naložil nekaj stvari in odšel na Pavliča. Pavličev vrh in Matkov kot, kjer so ga videli ob pol 6. zvečer ter ga svarili, naj ne hodi tako pozno na Mrzlo goro. Ali on je šel naprej — v svojo pogubo.

Ker ga ni bilo od nikoder, je bila takoj odredjena rešilna akcija, ki pa je ostala brezuspešna, čeprav je bila ista zadnja dan že blizu ponesrečenca. Potem so prenehal iskanje, samo Jakob Prodnik, pd. Rekač, je dne 16. avgusta zopet šel sam v Mrzlo goro ter je našel ponesrečenega Šumana. Drugi dan je šlo 11 oseb in dva orožnika skozi Matkov kot mimo Skala na Latvico. Od tam so šli v Veliki prask, ki ga nekateri imenujejo tudi Hude dane, in se lepo vidi v Turškega žleba. Pavle je padel okoli 30 m globoko. Zlomil si je tilnik ter bil takoj mrtev. Ležal je z obrazom naprej, roke je imel prikrizane pod prsni. Kraj njega je ležal cepin in nahrbtnik. Truplo je močno dišalo, glava pa je bila črna kakor oglje.

Ponesrečenca so spustili v Spodnji Mrzli dol in ga prenesli na Okrešelj, kjer mu je gna. Dariauka spleta venec iz sleča. Drugi dan je Logar peljal krsto do svojega pastirskega stana, kjer so položili truplo v krsto in ga peljali nazaj po Logaraki dolini. Pri Piskerniku je načelnik Sav. podružnice Kocbek položil venec na krsto, pri Logarju pa je bilo pripravljeno več vencev. Ob 1. uri popoldne je pripeljal Logar krsto v Solčavo na pokopališče. Radi naredbe srekega poglavarja se pogreb ni emel takoj izvršiti. Zato se je načelnik Kocbek poslovil od Pavla v imenu odsotnih staršev, Srbskega in Slovenskega planinskega društva in vseh domačinov, ki so pokojnega poznali. Navzoči so bili vsi iskači, vsi Logarjevi, oskrbniki in oskrbnice, letoviščarji in mnogi Solčavanov.

Pokopan je bil dne 19. t. m., poprej je ležal v mrtvašnici.

Nesreče in smrtna kosa med ameriški rojaki

V kraju Ely, Minnesota, se je ustrleli Slovenec Janez Merkun, oče šestih otrok. Mož je obupal, ker je izgubil službo v rudniku. — V Clevelandu se je smrtno ponesrečil Anton Znidarsič. Na cestu ga je povozil tovar. Avtomobil. Umirajočega so prepeljali v bolnico, kjer je čez nekaj ur izdihnil. — V Clevelandu je umrla Alica Toller, stara 27 let. Pokojina je bila rojena v Clevelandu, a je hčerka našega rojaka. — V kraju Ely je avtomobil podrl na tla Janez Papež. Voz mu je strl prsni koš in so nezvestnega prepeljali v bolnico. Je malo upanja, da okreva. — V kraju Gilbert, državi Minnesoti, je utonil devetletni sinček našega rojaka Omerze. Anton Omerza. Tragedija je tem večja, ker je pred šestimi meseci Omerza zadel mrtvoud. — V kraju Ely je doletela tragična smrt Leopolda Kuzmo, rodom iz okolice Črnomla. Prišel je z nožnega dela domov ter se lotil nekega opravka v prtilični hiši. Nesreča je hotela, da se je dotaknih neizolirane električne žice. Električni tok ga je takoj ubil. Pokojni je zapustil ženo in tri nepreskrbljene otroke. — V Viskontu, Ohio, je umrla Marija Kranjec v barikoti starosti 78 let. — V Chicagu je preminul naš Andrej Miroslavič.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1926.

— **Spremembe v diplomatski službi.** S kraljevim ukazom je imenovan prof. Saiko vica za častnega konzula v Helsinkisu. — Konzularni svetnikom pri našem poslanstvu v Pragi je imenovan Ivan Gerassimovič, doslej dodeljen poslanstvu v Madridu. — Za tajnika našega poslanstva v Varšavi je imenovan Milovan Prodanović, doslej pri poslanstvu v Tirani.

— **Polovična železniška vožnja za duhovnike.** Glasom najnovejših odredbe prometnega ministrstva bodo duhovniki, ki prejemajo od države draginske odloke, v bodoče na železnicih iste ugodnosti kakor državni uradniki, to je polovično ceno v pripadajočem razredu.

— **Razkol v Orjuni.** Po znani resoluciji zagrebške Orjune je tudi vodja vojvodinskih Orjun poslaničnik članom centralnega odbora okrožnico, v kateri slika neorjunaško postopanje predsednika centralnega odbora dr. Leontića in ga poziva, naj takoj odloži svoje mesto in izstopi iz organizacije. Ako tega ne stori, si pridržuje vojvodinska Orjuna proste roke ter bo izvajala konsekvence. Zanimivo je, da so se začeli radičevski listi v zadnjem času sumljivo zavzemati za dr. Leontića, ki je bil po zatrdilu orjunaških krogov v zadnjih dneh večkrat na obisku pri g. Radiću.

— **Medicinski izpiti na zagrebški univerzi.** Kot zastopnik prosvetnega ministra pri drugem in tretjem medicinskem izpitu na zagrebški univerzi je imenovan inspektor ministrstva zdravja v Ljubljani g. dr. Katičič.

— **Šumarski kongres v Zagrebu.** Centralna uprava jugoslovenskega šumarskega združenja je sklenila, da se vrši letošnji šumarski kongres dne 11. oktobra v Zagrebu. Na kongresu se bo razpravljalo o važnih stanovskih in strokovnih vprašanjih, zlasti tudi o ustanovitvi šumarske šole v Mariboru.

— **Sanatorij za malarije na Cetinju.** Ministrstvo za narodno zdravje zgradi na Cetinju večji sanatorij za lečenje malaričnih. Tudi se je vršila licitacija za oddajo gradbenih del, ki so proračunana na dinarjev 2.280.000. Z zgradbo se prične takoj, tako da bo sanatorij do prihodnjega poletja že dovršen. Sanatorij bo moderno opremljen in poleg pobijanja malarije namenjen tudi za proučevanje te bolezni in načina za čim uspešnejše zatiranje.

— **Ekskurzija nemških vseučiliških profesorjev po Jugoslaviji.** Prihodnje dni priredi večja skupina nemških vseučiliških profesorjev ekskurzijo po Jugoslaviji v naučne svrhe. V Zagrebu jim priredi udruženje jugoslovenskih vseučiliških profesorjev svečan sprejem. Iz Zagreba odpotujejo v Dalmacijo, kjer ostanejo deli časa v svrhu proučevanja raznih zgodovinskih znamenitosti.

— **Vojaški stipendisti na veterinarski fakulteti v Zagrebu.** Vojno ministrstvo razpisuje 10 mest vojaških stipendistov na veterinarski fakulteti v Zagrebu. Prosilci, ki so dovršili gimnazij, odnosno taki, ki so že vpisani na veterinarski fakulteti, naj vložijo prošnje do 10. septembra direktno na veterinarsko odeljenje ministrstva vojne in mornarice. Stipendisti dobe mesečno 1200 dinarjev, za nabavo knjig za vsak semester še posebej 600 dinarjev in povračilo vseh vpisnih in izpitnih taks, šolnine itd. Prosilci se morajo obvezati, da bodo po dovršenih študijah služili najmanj dvakrat tako dolgo kot veterinarji v vojski, kakor so študirali s podporo ministrstva vojne. Izbrani kandidati se morajo dne 15. septembra podvreči zdravniškemu pregledu v bolnici I. armijske oblasti v Beogradu in dobiti v to svrhu pri pristojnem vojnem okrogu nakazilo za brezplačno železniško vožnjo tja in nazaj.

— **Sprejem reduciranih uradnikov.** Na temelju določil uradniškega zakona so nekateri ministri odredili, da se v pokope, odpušeni in sploh reducirani uradniki ne morejo prej ponovno sprejeti v službo, predno uradniki ne predložijo točnih podatkov o svojem prejšnjem službovanju.

— **Smrtna kosa.** V Logatu je umrl sinotični pesnik, dolgoletni tajnik Posojilnice v Logatu itd. g. Ivan Sicheř. Dolga bolezen je prestrigla nit življenja možu, ki si je postavil s svojim poživiteljskim delom in vzornim življenjem med svojimi ožjimi rojaki najlepši spomenik. Pogreb bo v nedeljo ob štirih popoldne na pokopališču v Dol. Logatu. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

— **Klub ljubiteljev ptičarjev** opozarja vnovič vse svoje člane na mednarodno razstavo psov vseh pasem, ki jo priredi Jugoslovenski Kinološki Savez v Ljubljani dne 8. in 9. septembra 1926 na prostirih ljubljanskega veseleja. Razpored in prijavnice so že razposlane na vse klubove člane. Vodstvo kluba smatra za obveznost, da vsak posamezni član ne le sigurno prijavi svojega psa za razstavo, marveč tudi agira med svojimi znanci in prijatelji, da bo število razstavljenih psov ptičarjev in španjelov čim večje. Vsakega psa je prijaviti najkasneje do 30. avgusta, da bodo isti objavljeni v razstavnem katalogu. Prijavnice se dobivajo v poslovalnici razstavnega odbora v Ljubljani, Poljanska cesta 8.

— **Za letošnjo jesen** obnovi naša domača tovarna čevljev Peter Kozina in Ko. Tržič, v svojih lastnih prodajalnah zopet prodajo čevljev po ameriškem sistemu, da poistreže svoje konzumente za čevlje dvakrat na leto po izredno znižanih cenah. Prodaja se prične 23. t. m. in traja do vsehvi 15. septembra. Opozarjajo se na to ugodno priliko osebno stari šolske mladine. 807-n

— **Na življenjski bolni in duševno potrjeni** preskrbi izredno mila prirodna grenčica »Franz - Josefa« dobro prebavo, prosto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah slovitih živčnih zdravnikov je rabo vode Franz-Josef najnujnejše priporočati tudi proti težkim obolenostim možganov in hrbteničnega mozga. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in Špecerijah trgovinah. 132T

— **Železniška nesreča v Južni Srbiji.** Na tetrovski progi v bližini Skoplja se je pripetila v četrtek popoldne težka železniška nesreča. Na nekem ostriem ovinku je skočila s tira lokomotiva s tremi vovozov ter padla deset metrov globoko pod nasip. Vovozov in lokomotiva so popolnoma razbiti. Čudno pa je, da nesreča ni zahtevala nobenih človeških žrtv. Razen dveh železničarjev, ki sta zadobila težje notranje poškodbe, se ni noben potnik onesrečil, a tudi strojevodja in kurjača sta ostala popolnoma nepoškodovana. Pač pa je materialna škoda zelo velika. Vzrok nesreče je slaba proga.

— **Zlatnike v Zlatorog - terpeninovem** milu so našli: Rozalija Škerles, Rincetova grapa pri Ljutomeru, Ela Toplikar, Ljubljana, Rimska cesta 9, Cecilija Kosirnik, Ljubljana, Spodnja Šiška, Cilka Babušek, Marija Srečna, Franja Črepinšek, soproga policijskega nadzornika, Celje, Kristina Centrih, Trbovlje, Klara Božič, Trbovlje II., Ivan Schuler, krajčar, Legen pri Slov. Gradcu, Neža Tušek, Cetenarovan pri Javorjih, Marija Vajd, Rečica ob Savini, Frančiška Stern, Kisovec pri Zagorju ob Savi, Marija Jakupovič, Zagreb, Savska cesta 60a, Jelka Bedenkovič, Karlovac, Joška Kos, Sarajevo, Igitpasina ulica 5, Danica Ivanšević, Split, šolske sestre, Milka Bedenkovič, Pregrada.

8
septembra
1926.

Iz Ljubljane

— **Iz Dobro nam došli!** Danes ob 4.38 popoldne prispejo rumunski novinarji, ki se nahajajo na informacijskem potovanju po Jugoslaviji, z Bleda, kamor so dospeli nočjo ponoči, v Ljubljano. Na kolodvoru jih pozdravijo zastopniki oblasti in ljubljanski novinarji, ki jim razkažejo mesto ter jih povedo na Grad. Zvečer ob 7. bo skupno večerja v restavraciji Zvezda, ob 21.55 pa se odpeljejo gostje z nočnim vlakom na Sušak in od tam v Dalmacijo. Med rumunskimi novinarji so predstavniki najuglednejših rumunskih listov. Tisk je v Rumuniji izredno dobro razvit. Nekateri bukaristiški listi imajo nad 200.000 dnevne naklade. Rumunski tisk in rumunski novinarji uživajo tako doma, kakor v inozemstvu velik ugled. Zato nas poset odličnih predstavnikov rumunskega tiska tem bolj veseli. Upamo in želimo, da bi se odlični gostje v tem žal kratko odmerjenem času svojega bivanja med nami kar najbolje počutili ter odnesli čim več spominov na naše kraje in naše ljudstvo. Iskreno nam dobrodošli!

— **Iz Zgradba palače čekovnega zavoda** v Ljubljani. Kakor poročajo iz Beograda, je minister pošte in telegrafa dr. Superina ustregel želji gospodarskih krogov ter izdal nalog, da se v najkrajšem času prične z zgradbo palače za čekovni zavod v Ljubljani. Kakor znano, bo palača zgrajena na Aleksandrovi cesti poleg Narodnega doma.

— **Iz Gna. Ljubica Štigličeva,** ki je delovala tri leta na naši operi z najboljšimi uspehi, je angažirana za prve mezo-sopranske vloge na Nar. kazališču v Zagrebu.

— **Iz Ljubljanskega »Monte Carlo«.** Ljubljanski pohajkovec nam poroča: V Ljubljani ima vsak park in vsak dvorec svoje »stalne goste«, kakor nekatere mestne »ostarije«. Zvezda na primer je centrum mesta. Tam se zbirajo različne branže delavcev, maroderjev in ljubljanskih hračev višje kategorije, med nje se pa pomešajo redi tudi potepuhi in tatovi »po poklicu«. V šentpeterskem parku se zbirajo vsako popoldne na zelenih klopih vse drugi možakarji. To je elita starih vojščakov (»garda«), nekaj invalidov iz zadnje vojne in par bivših avstrijskih nemških in nemškotarskih oficirjev, ki v sili tudi »kranjsko špraho« lomijo, kadar nemščine nihče neče poslušati. Toda vse te vojne debate od Napoleona do italijanskega poloma niso nič v primeri s »stalnim gostom« v kiliščini — Monte Carlu! Odkar so dorasle smreke pod tivolskim gozdom in starim Radeckim gradom, obiskujejo ta ljubljanski Monte Carlo izbrani gostje, večinoma člani penzionistovske garde raznih kategorij, pa tudi raznih — obrazov! Marsikateri ljubljanski filister ali pa pilhar še ni bil v niem, pa vsak tudi vanj ne sme! Kak melan ali pa alkoholik pa še celo ne! V ljubljanskem Monte Carlu, ki je »zaseden« od zgodnje spomladi do pozne jeseni, sta dve »igralnici«. Ena za »staroke«, druga pa za »marjaše«. To je prometi! Grem oni dan proti mraku iz Šiške proti parku. Naenkrat mi udarilo na uho rezki glasovi: Škis, ven s pagatom, dvorčmarš s tret - asom! Kdo ima deset tarokov; jaz sem valat! Kibici, jeziki za zobmi! — Na to pa pri drugi mizi: »Kdo gre mavšlat, noben? A la »ajmund-cvanek! Kaj tiščiš tret - babo! Pest ti tolčejo no mizah, oči se bulijo... Kibici si

ravnajo hrbte... Mrak lega na smreke, igralce in karte... Pejmo! In gredo: tarokisti na desno, marjaš - družba na levo. — Monte Carlo se je zopet izpraznil za — en dan!

— **Iz Ljubljanskega trg.** Danes velik dovoz sadja, zelenjave in drugih živil. Iz okolice, tudi iz oddaljenejših krajev, so kmetje pripeljali okoli 20 voz krompirja. Cene krompirja na debelo 1 do 1.50 Din. Cene ostalim živilom od zadnjega tedna splošno neizpremenjene. Na trgu je bilo mnogo sadja, zlasti bosanskih siliv in domačih češpelj iz okolice in Stajerske. Zato so cene slivam padle in danes notirajo od 3 do 5 Din kg.

— **Iz Vreme.** Dne 20. t. m. ob 21. barometer 766.1, termometer 18%, vlažnost 93%. Danes ob 7. barometer 766.2, termometer 766.1, termometer 18%, vlažnost leno. Opoldne barometer 764.6, termometer v senci 22° C, na soncu 26° C, vlažnost 94%. Jasno, soparno.

— **Iz Vidovčevega kluba v Ljubljani** vabi člane na članski sestanek, ki se vrši v soboto 21. t. m. ob 8. zvečer v zadnji sobi Narodne kavarne v Ljubljani. Na sestanku poroča tovariš predsednik Bajuk o prihodnjih učnih tečajih. Prizide vsi in točno! — Interesantom za Vidovčevu dopisno šolo sporočamo, da se od 1. septembra nov nižji tečaj. Vse informacije daje klubov tajnik Vladimir Kravos, Ljubljana, Narodni dom. Za pismene informacije je priložiti znanke za odgovor. — Tajnik.

— **Iz Ljubljanske kronike** je danes dokaj pestra. Policija je aretirala tri ženske radi vlačuganja, med temi sta dve prijavljeni radi venerične bolezni. — Gospod Anton, dober poznavalec latinskih klasikov, je bil sredi znoja razburjen in je neko gostilničarko, ki mu ni hotela dati pijače, prijel za lase, jih pulil, jo opraskal in vrgel na tla. — Tam v Trnovem sta se dva možakarja obdelovala z lepimi priimki. Premožen posestnik je nagnal delavca z: baraba, potepuh, stopač! Ta pa mu je odvrnil: »Dokler si pri materi, še nisi baraba, pa še boš, ko ti mati umrje!« Refren spopad. In posestnik je baje nasprotniku izbil en zob... Prijavljen je slučaj velike pijanosti in kaljenja nočnega miru.

— **Československa obec** pošada v nedeljo 22. t. m. vylet na rybo in raky do Zaloge. Odjezd vlakom o 14.15 odp., súčasne te se vsičini.

— **Iz Ples in prosto zabavo** priredi gradbeni odbor Rožnodolskega doma v nedeljo dne 22. t. m. na Strelišču pod Rožnikom. Začetek ob 16. uri. — Salonski orkester. — Vstopnina prosta. Vrši se ob vsakem vremenu.

— **Iz Radi renoviranja prostorov** ostane kopališče hotela »Slone« od 24. t. m. do preklica zaprto. 807-n

V nedeljo, dne 22. t. m.

vsi na tajno LOTERIJO

v novootvorenju trgovin

„Primož“ v Radovljici.

Vsak obiskovalec naj v nedeljo kupi v trgovini pri Primožu v Radovljici en zavojček naše čajne specialitete za 6 Din, da se prepiše o dobroti naše čajne mešanice, katere bode pri Primožu stano v zalogi.

Komur je sreča mila, dobi v zavojčku številko, na katero je zadel lep dobiček! Kdor zadene, naj se zgasi z zavojčkom s priloženo številko takoj pri lastniku trgovine, kjer dobi določen dobiček. 2381

Ne zamudite ugodne prilike!

Za mnogobrojen obisk se priporoča trgovina

pri Primožu v Radovljici.

Iz Celja

— **Sprememba posesti.** Trgovca Jože Zabukovec v Aleksandrovi ulici je prodal svojo trgovino tverdi Savnik iz Kranja.

— **Zgradba nove hiše.** Danes lahko zpet zabeležimo vest, za katero imamo tako redko priliko. Čujemo namreč, da namerava vpokojeni podpolkovnik g. Lemač na starem opuščnem protestantskem groblju v Aškerčevi ulici zgraditi lepo hišo v slogu vile.

— **Kopališče »Diana«.** Zadnja poplava je tudi kopališče »Diana« močno prizadela. Kopališče je sedaj zopet urejeno in vabi posetnike. Vse pa na žalost kaže, da s kopanjem letos vsled nestalnosti vremena ne bo več kaj prida.

— **Nočno lekarniško službo** opravila ta teden lekarna »Pri križu« na Cankarjevi cesti.

— **Poslovna vest.** Izvedeli smo, da namerava A. E. G. Union likvidirati svojo celjsko podružnico v palači Jadransko-podunavske banke, ker se ji računi, kakor si jih je prvotno zamislila, niso obnesli.

— **Tvorica za podkve.** Ze svojčas smo sporočili, da namerava tverda Peter Majdič v Celju urediti moderno tvornico za podkve. Sedaj doznavamo, da bodo stroji kmalu montirani in pripravljala dela končana. Zato menda ne bo več dolgo, da začne tvornica obratovati.

Iz Maribora

— **Kaj vse obljublja minister dr. Superina Mariborčanom?** Ob priliki bivanja ministra dr. Superine v Mariboru so ga tukajšnji gospodarski krogi povabili na sestanek, na katerem so mu razložili svoje želje in potrebe, ki spadajo v njegov resor. Zlasti so se pritožili nad dosedanjim zapostavljanjem Maribora pri razdelitvi telefonskih central. Na mariborski glavni pošti so že pred dvema letoma adaptirali v to svrhu primerne prostore, a avtomatsko centralo je dobil Novi Sad. Gospod minister je obljubil, da bo poskrbel za to, da se ta želja Mariborčanom čimprej izpolni. Obljubil je tudi, da dobi Maribor direktno zvezo z Zagrebom, Beogradom in Prago. Glede nameravanega povišanja poštinih pristojbin je izjavil, da bo povišanje veljalo samo tri mesece ter da se bodo ti poviški stekali

v fond za poplavljenice. Mariborčani so obljube ministra vzeli za znanje, prepričani pa niso, da jih bo res izpolnil. Imajo namreč z ministrskimi obljubami že preslabe izkušnje...

— **V znamenju stanovanjske bede.** Na Siomškovem trgu je bila nedavno deložirana vdova pokojnega krznarja Rogine, ki ima skrbeti za pet nedoraslih otrok. Družina je nekaj časa iskala zavetja pri znanih, a končno so se tudi ti naveličali številnih gostov. Sedaj prenočuje vsa družina v mali temni in tesni delavnici pokojnega moža na nekem dvorišču v Gosposki ulici. Ker je vdova obolela, je bil poklican mestni zdravnik, ki je ugotovil, da dotični prostor ni primeren niti za hlev, kamoli za družinsko stanovanje. Vendar pa je Roginova prisiljena, da stanuje tam, kjer ne more nikjer drugod dobiti stanovanja.

najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Pred novim šolskim letom

— **Na drž. moškem učiteljskem v Ljubljani** bo vpisovanje v II.—IV. letnik dne 1. septembra ob 8. do 10. ure, vpisovanje v II.—IV. razred vadnice po od 10.—12. ure. Od 10. do 12. ure se naj zglase tudi gojenci, ki so bili sprejeti dne 30. junija v I. letnik. Vsak gojenec naj prinese s seboj zadnje izpričevalo. — **Ponavljalni in dopolnilni izpiti** se vrše dne 30. in 31. avgusta po sporedu, ki je objavljen na črni deski. Pismeni zrelostni izpiti bodo dne 30., 31. avgusta in 1. septembra dopolne, ustni pa od 1. do 4. septembra. Šolsko leto se prične dne 5. septembra s slovesno sv. mašo ob 10. — V ponedeljek 6. septembra ob 8. je začetek rednega pouka.

— **Konservatorij in šola Glasbene Matice v Ljubljani.** Ravnateljstvo Glasbene šole in konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani vladno obvešča tem potom vse po n. interesante, da se vrši vpisovanje v oba zavoda v dne od 1. do 4. septembra 1926 vsak dan od 9.—12. popoldne in od 15. do 17. popoldne v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8/1. Pogoji, odnosno ukovina je ista kakor lansko leto in so to zadnje podrobnosti objavljene na razglasni deski v veži poslopja Glasbene Matice v Gosposki ulici št. 8 in v Vegovi ulici št. 7. Redni pouk v vseh predmetih in oddelkih se prične v ponedeljek dne 6. septembra. Gojenci, ki bi se eventualno pozneje prijavili, morajo plačati ukovino za cel mesec september. Potoujejo se sledeči predmeti: splošna glasbena teorija, mladinski petje, harmonija, kontrapunkt, kompozicija, instrumentacija, nauk o instrumentih, oblikoslovje, glasbena zgodovina, Battkejeva metoda, fiziologija, fonetika, solopetje, klavir, gosli, vijola, čelo, kontrabas, flauta, oboa, klarinet, fagot, rog, tromba, pozavna in orgle. K vpisu naj pridejo gojenci v spremstvu svojih staršev, seboj pa naj prinesejo zadnje šolsko izpričevalo Glasbene Matice, odnosno zavoda, katerega so posejali.

— **Iz Tržiča.** Šolsko leto 1926/27 se prične na deski in dekliški meščanski šoli v Tržiču v soboto dne 4. septembra ob 8. s službo božjo v župni cerkvi. Vpisovanje bo za vse razrede v sredo 1. in četrtek 2. septembra v ravnateljevi pisarni. Nanovo vstopajoči učenci naj pridejo v spremstvu staršev in naj prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo, rojstni list in potrdilo o cepljenju koz. Pri vpisovanju se sprejemajo tudi prijavljene za šolsko kuhinjo. Razredni in ponavljalni izpiti se začno v ponedeljek dne 30. avgusta po redu, ki je objavljen na oglasni deski ravnateljstva.

— **Pouk na drž. osrednjem zavodu za žensko domačo obrt** v Ljubljani se začne v sredo, dne 1. septembra. Nekaj rednih gojenk se še sprejme in se lahko vpišejo dne 30. in 31. avgusta.

— **Na drž. ženskem učiteljskem v Ljubljani** bodo ponavljalni odnosno razredni izpiti v ponedeljek 30. in torek 31. avgusta, pismeni zrelostni izpiti (iz slovenščine) pa v sredo, 1. septembra, od 8. do 12. ure. Ustni zrelostni izpiti se bodo vršili v petek, 3. septembra od 15. do 19. ure. Slovenska služba božja, h kateri morajo priti vse gojenke in učenke, je v soboto ob 8. uri v cerkvi Srca

Jezusovega. V ponedeljek, 6. septembra ob 8. uri se prične redni pouk. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v veži šolskega poslopja.

— **Na državni realni gimnaziji v Kočevju,** ki bo letos popolna, se prične šolsko leto 1926-27 z dnem 1. septembra. Vpisovanje učencev za I. razred bo v četrtek dne 2. sept., od 8. do 10., nakar se prične sprejemni izpiti. Vpisovanje učencev v višje razrede (II.—VIII.) bo v petek dne 3. sept. od 8. do 12. ure. Otvoritev božja služba bo v soboto 4. septembra ob 8. uri v mestni župni cerkvi. Redni pouk se prične v ponedeljek 6. sept. ob 8. uri. Ponavljalni in naknadni izpiti se bodo vršili med 24. in 31. avg. po sporedu, ki je objavljen na uradni deski. — Ravnateljstvo.

pride jutri v Elitni kino Matica.

Film

Ljubljanski repertoar

Filmska sezona se po počitniški pavzi zopet odvijla. Matica že igra, Ideal napoveduje otvoritev za prihodnje dni. Dvor pa doslej še sploh ni prijavil. Na repertoarju pa so v prvi vrsti repize. Podjetja si niso prav upala z novimi programi na dan in so predvajala zgolj cenejše starejše filme. Dvor je polne štiri dni vrtil »Nibelunge«, ki so zopet potegnili, čeprav so bili že dvakrat v Ljubljani. Matica je otvorila sezono z repizo krasnega filma »Bitka pri Cumini«. Film, ki je ameriške provenience, prinaša lepe posnetke gigantske pomorske bitke med Rusi in Japonci, vmes pa je vpletena nežna ljubav male japonske markize do angleškega pomorskega častnika. Nasprotno ameriški mentaliteti konča film tragično. Kot drugi film tekočega tedna daje Matica »Na povelje cara« z Lyo de Putti. »Dvor« pa predvaja »V krepkih prostitucijah«.

Kot novost moramo omeniti izredno uspešni »Matica - Journal«. Film je domač izdelek in prinaša razne domače aktualnosti. Prizori z nogoemete tekme za kraljev pokal v Ljubljani so prav posrečeni in operater je viel res lepe momente o prihodu in sprejemu kralja, kakor tudi živahne scene izpred obeh golov. Dalje je posneta kolesarska dirka ASK Primorje ter železniška nesreča v Lazah.

— **Chaplin kot Kristus.** Ameriški listi javljajo, da ima Charlie prav resen namen filmati Papijevo Kristusovo življenje. Chaplin sam bo igral glavno vlogo. Marjito pa lepa Španka Raquel Meller, ki bo igrala tudi Josefino v Napoleonovem filmu Chaplina.

600 km poljubov zaplenjenih. Na Japonskem so včasih silno strogi moralisti. Če tudi se je Japonska v zadnjih letih že zelo modernizirala, še danes ne morejo trpeti poljubov na javnih prostorih, pa tudi v filmu ne. Japonska cenzura v novem času zelo strogo cenzurira zlasti ameriške filme, kjer ne manjka scen poljubovanja. Take scene neusmiljeno cenzurirajo. Nek filmski agent je izračunal, da so doslej zaplenili na Japonskem že 600 km poljubov, kar bi dalo film, ki bi se lahko cel teden predvajal.

Črnaoka krasotica

ELITNI KINO MATICA. najudobnejši kino v Ljubljani. — Telefon 124.

LYA DE PUTTI

Sijajni HANS A. Schietow

Izvrstni Erich Kaiser-Titz

in še drugi samo prvovrstni igralci igrajo v razkošnem velelitu iz ruskega dvora

Na povelje cara

Krasna vsebina. Kolosalna režija. Lepi igralci.

Izven programa novi veliki

„MATICA - JOURNAL“

- 1.) Finalna tekma za zlati kraljev pokal Zagreb-Beograd.
- 2.) Kolesarska dirka „Primorja“
- 3.) Velika železniška katastrofa pri Lazah.

Predstave točno ob:

4., pol 6., pol 8., 9.

Naš priznani prvovrstni umetniški orkester pod vodstvom prof. E. Feršnja svira pri vseh predstavah.

Jutri v nedeljo popolnoma nov ljubavno-pustolovni film Moderna ventilacija.

To in ono

Kaj se nam obeta v letu 1927

Neki pariški astrolog-amater je poslal uredništvu »Narodnih Listov« za namiv dopis, v katerem pravi, da se že več let peča za astrologijo in da je pripravljen izdelati za poljubno vprašanje znanstveno utemeljeni horoskop. Urednik »Narodnih Listov« je poslel dotičnega astrologa in ga vprašal, kaj čaka svet v prihodnjih letih. Astrolog se je poglubil v knjige in račune ter povedal uredniku o usodi sveta, od nosno človeštva sledeče:

»Svetovni horoskop za leto 1926 je znamenju velikega vpliva planetov Marsa in Neptuna. Prihodnje leto nam obeta podražitev živil, naraščanje brezposelnosti, pobeg, odnosno odstop nekake evropske kralje, velike rudniške katastrofe, potrese, veliko depresijo v agrarnih krogih in vojaško vstajo na Češkoslovaškem. Dne 3. januarja nastane solnični mrk. K sreči bo vplival ta mrk samo na tiste kraje, kjer ga bodo videli, t. j. v južni Avstraliji, Južni Ameriki, Indiji, Afganistanu, Albaniji, Bolgariji in Južni Afriki. Vpliv solničnega mrka bo kritičen za Zedinjene države, katerim prinese vladne krize, boljše življenje, socialne boje, nemire, borzno paniko in razne druge nesreče.

V juniju, juliju, avgustu in septembru bo človeštvo zelo nemirno. Letina bo slaba, pojavijo se razne nalezljive bolezni in tudi vojna bo grozila mnogim državam. Francijo čaka vladna kriza in velike finančne težave. V horoskopu Zedinjenih držav stoji lunin mrk v opoziciji z Marsom. Ta konstelacija nebesnih teles prinaša nemire, vojno nevarnost in strašne nesreče. Najnevarnejša konstelacija prihodnjega leta je solnični mrk, ki nastane 29. junija. Ta mrk bomo videli tudi v Evropi. Njegov vpliv bo fatalen za večino evropskih držav. V Evropi nastanejo vladne krize, vojna nevarnost, silni potresi, elementarne nesreče, eksplozije, požari, katastrofe na morju, verski boji in razni drugi nevarni pojavi. Dne 15. julija bo Jupiter v konjunkciji z Uranom. Ta nebesni pojav, ki ga bo videla vsa Evropa, pomeni prekrjet v zgodovini. V Nemčiji se najbrže obnovi monarhija. Obetajo se finančne krize, povodnji, epidemije, požari, potresi, smrt vodilnih politikov in državnikov in velike perturbacije v gospodarskem življenju. Posebno za Nemčijo je ta konstelacija zelo nevarna.

Horoskop češkega astrologa napoveduje poedinim državam sledeče dogodke: V Franciji se bo finančni položaj nekoliko zboljšal. Za Avstrijo je leto 1927 zelo kritično, ker ji obeta gospodarsko in politično krizo, spremembe v vodstvu države itd. Rusija se bliža nemiru, uporom, bedi in gladi. Tudi Jugoslavijo čakajo težki časi in pogoste spremembe v vladi. Italija bo prihodnje leto svojo moč ojačila, dasi so nekateri meseci tudi za njo kritični. Najboljši bodočost napoveduje horoskop Češkoslovaški, ki se bo razvijala v splošnem mirno in uspešno.

50 letnica telefona

Letos poteče petdeset let, odkar je Američan sir Graham Bell izumil telefon. Dne 14. februarja 1876. leta je dobil od ameriškega patentnega urada odobrenje svojega izuma, ki ga je takoj nato razstavil na svetovni razstavi v Filadelfiji. Njegov aparat je bil namreč v nekem skoraj nevidnem kotu in obiskovalci razstave so hodili brez zanimanja mimo. Se le proti koncu razstave je zbudil njegov izum večjo pozornost. Pred aparatom se je namreč ustavil takratni brazilski cesar don. Pedro. Poznal je Bello osebnost kot vzgojitelja gluhih otrok. Bell je bil namreč po poklicu profesor vokalne fiziologije na univerzi v Bostonu. Don Pedro je hotel izkazati učenjaku svoje spoštovanje in se je malo podrobneje zanimal za njegov izum. Ko je ves bled odložil slušalo, je razburjen vzkliknil: »Za Boga svetega, da ta aparat vendar govori!« To je vzbudilo med obiskovalci seveda velikansko senzacijo in zanimanje. V zadnjih dneh razstave se je kar trilo občinstva krog Bellovega aparata, ki »govori«. Vest o novem izumu se je kmalu raznesla po vseh večjih mestih.

Leto dni pozneje so preizkušali novi izum v Parizu. Prvi telefon v javnem prometu pa je bil uveden v Lomelu v državi Massachusset. Telefonska mreža je obsegala 45 abonementov. V Parizu je bil installiran prvi telefon še le dve leti pozneje. Toda med Američani in Francozi je še dandanes spor radi telefona. Oba naroda si namreč lastita slavo te iznajdbe. Sir Bell je imel po francoskem zakonodajstvu prednost v osebi Charlesa Boursella, o katerem zavračajo Francozi, da je prvi izumil telefon. Dvajset let pred Bellovim izumom je napisal v listu »L'Illustration« (26. avgusta 1854) članek o električni transmisiji govora. Članek je podpisal samo s svojimi začetnicami. Boursell je bil mladi poštni uradnik in si se ni upal stopiti s polnim imenom pred javnost. Svoj članek in mali model zamišljenega aparata je poslal poštni direktorju s prošnjo, naj ga preizkusijo. Toda poštna uprava mu je vrnila njegove »neumnosti« in mu v odgovoru priporočila, naj se v bodoče bavi z »resnimi« stvarmi. Mladi uradnik se je bal za svojo službo in se je

vestno ravnal po navodilih svojih predstojnikov.

Tako je birokratski odgovor zadržal dandanes tako važen izum telefonije za celo četrto stoletje. Učenci so se sicer zanimali za članek v »L'Illustration«, toda zadeva je kmalu zaspala. Zato trde Francozi, da je Bell skoraj gotovo poznal Boursellov članek, ki je leta 1872 izšel tudi v New Yorku, in da ga je brskone izkoristil za svoj izum. To naziranje je v nekem procesu potrdilo tudi ameriško vrhovno sodišče. Kakor poročajo francoski listi, bo francoska vlada letos o priliki 50-letnice uporabe telefona postavila sinu svojega naroda spomenik v Saint Ceru, kjer je leta 1912 v siromasnih razmerah umrl. V bodoče namerava obhajati Francija vsako obletnico njegove smrti na slovesen način. A tudi Američani ne bodo popustili in se pripravljajo na slovesno proslavo 50-letnice Bellovega izuma.

Novi pariški Landru

Pariška policija je napela vse sile, da pojasni zagonetni umor mlade telefonistke Beulaguetove, ki jo je umoril znani industrijalec in milijonar Guyot, ki ga smatrajo vsi morilec mlade devojke, se skriva v Parizu in skuša spraviti policijo na napačno sled. Svoje prijatelje bombardira s pismi, v katerih prisega, da je nedolžen. Policija je našla anonimno pismo nekega šoferja, ki priznava, da je vzel telefonistko v avto in jo umoril. To pismo je pisal Guyot. V sredo zvečer je bila policija obveščena, da sedi v nekem lokalu blizu Panteona gost, čigar zunanost se ujema z morilečevim opisom. Ko so pa stopili detektivi v dotični lokal, je zagonetni gost že izginil.

Dosedanja preiskava je dognala, da je imela umorjena telefonistka že tri leta ljubavno razmerje z Guyotom. Morilec je odšel po svojem zločinu v podstrešno sobico svoje žrtve, kjer je mirno spaval noč, zjutraj pa pobegnil. Zločin je vzbudil domnevo, da sta tudi obe prvi dve Guyotovi ženi umrli nasilne smrti. Njegova prva žena, bogata Madgeleine Recouvreur iz Montcausa, se je vrnila l. 1919. z izleta po Vozegah kot truplo. Najbrže jo je Guyot med vožnjo v avtomobilu umoril. Tudi njegovo drugo ženo, mlado vdovo po nekem francoskem častniku, je doletela avtomobilska nesreča na Azurski obali. Pariški listi pišejo o Guyotu kot o drugem Landru, ki si je izbral drugačno metodo za žrtve svojega nizkotnega instinkta.

Nekaj o poljubih

Ne bomo zapisali nič pohušljivega, kar v pomirjenju srčnih mamic in očetu kar v naprej povemo. Zabeležiti hočemo samo zanimive beležke ameriškega leksikografa Franza Vizetellyja, ki definira poljube takole:

V javnem življenju obstajajo poljubi, ki jih predpisuje zakon, dvorska etiketa ali religiozni obred. V privatnem življenju je bil poljub še do pred kratkim omejen na pozdravne ceremonije med stariši in otroci in na takozvani ljubavni poljub. Poljubljanje rok poteka po neki rimski anekdoti od prebivalcev grškega otoka Kos. Pri židih je veljal poljub na brado starega moža kot znak posebnega spoštovanja. Starim poganom so nalagali pobožni obredi, da so ob praznikih poljubovali kipe dotičnega boga. Ta navada je prešla tudi v današnje moderno dobo, kjer še vedno obstaja običaj poljubovanja svetih podob itd.

Pri starih Rimljanih je igral poljub veliko vlogo. Če je ženin poljubil svojo nevesto pred poroko, je ona s tem pridobila pravico do polovice njegovega premoženja. Zenski svet se bo gotovo zavzemal za to, da se ta običaj tudi v naši sodni praksi zopet uvede. (Moški pa bi v tem slučaju kaj kmalu obubožali!)

Končno še učeni mož ugotavlja, kateri poljubi so najpogostejši in pride do zaključka, da zavzemajo prvo mesto ljubavni poljubi, za katerimi vse ostale vrste daleko zaostajajo.

Zločin v kokainski beznici

Dasi je prodaja in razpečevanje kokaina po vseh državah zabranjeno ter se strogo kaznuje, cvete kupčija s tem demonom človeštva uprav klasično. Dočim je sedež kokainistov v Ameriki San Francisco, se zdi, da je v Evropi Pariz zatočišče kokainistov, kakor tudi gnezdo številnih kokainskih beznic.

V eni takih pariških beznic se je preteklo dni odigrala krvava drama, ki je kakor dosedaj še vedno nepojasnjena umor plesalke Delage, razburil vso pariško javnost. Pozorišče krvnega in zavratnega dogodka je bila kokainska beznica bogatega Colmana. Beznica se nahaja v neki zakotni ulici 19. okraja. Poslopje je na videz staro in zamazano in pač ne bi nihče sumil, da se nahaja v njem razkošno opremljeno zabavišče. Toda v drugem nadstropju se nahaja obširna dvorana, ki se odraža v bujnem orientalskem razkošju. Po stenah teže perzijske preproge, na tleh prekrasne blazine, pripravljene za goste, ki prihajajo v posete mojstra Colmana. Dvorana je bila že pozorišče številnih orgij, morda tudi tragedij in dramatičnih prizorov in je bilo shajališče raznih eksotičnih gostov

iz daljnega vzhoda, posečali pa so mojstra Colmana tudi Parižani, strastno vdani kokainu.

Pred dnevi se je ustavil pred beznico avto, iz katerega so izstopili trije neznanci, dva očividno Parižani, tretji pa je nosil fes. Noč je pookla burno, šampanjec je tekel v potokih in končno so bili gostje omamljeni. Okoli polnoči je v sosesčini stanujočega trgovca Tissova vzbudil glasen krik. Nato je bilo čuti pokanje šampanjskih steklenic, v zgodnjih jutranjih urah pa je prihajalo iz dvorane zamolklo hropenje. V temni noči se je odigrala grozna tragedija.

Drugo jutro sta se na policijo pojavila dva gospoda. Bila sta naša znanca, ki sta ovadila, da pogrčata svojega znanca Ibka Mohameda Ben Mehanda. Izpovedala sta, da sta bila z njim vred pri Colmanu. Zaprta sta kokainski brlog okoli 4. zjutraj, o Turčinu pa ni bilo sledu. Colman jima je svečano zavrnil, da je Turčin že zvečer odpravil domov.

Policija je takoj dirigirala dva detektiva v zakotno ulico. V beznici sta agenta akor odkrila grozen zločin. V mlaki krvi je ležal na krasi perzijski preprogi Turček, poleg njega mlada žena. Mrtev se je krčevito oprjel na vratu neznanke. Pozvan je bil zdravnik, ki je ugotovil Turkovo smrt, mlada plesalka pa je bila še pri zavesti. Priznala je, da jo je Colman nagovoril k umoru bogatega Turčina. S kuhinjskim nožem je zavratno napadla trgovca, v nastali borbi pa ga je nato zabodla.

Še nekaj o ameriškem zavarovanju

Ze zadnjič smo poročali, da se dogajajo v ameriških zavarovalnicah zanimive reči. Zavarovanje prstov (Paderewski, Kubelik) ali nog (znamenite plesalke) je nekaj vsakdanjega. Zadnje čase se je pa vdomačila v Ameriki navada, da ljudje zavarujejo ne le lepo, marveč tudi zvestobo. Tako je sklenil nedavno plesalec Dave Murray pred poroko s plesalko Hildo Lee zavarovalno pogodbo, v kateri je določeno, da mu mora zavarovalnica izplačati 20.000 dolarjev, ako izgubi plesalko lepoto obraza, ako si pohabi noge, ali pa se preveč zredi. Ako bi ga zapustila, dobi plesalec še 20.000 dolarjev. Za to zavarovanje mora plačevati letno 624 dolarjev. Komaj pa je minilo leto dni, se je Murray poročil s Hildo in hotel pogodbo odpovedati, da bi mu ne bilo treba plačevati visokih prispevkov. Toda praktična plesalka se je temu odločno uprla. In tako mora Murray še nadalje plačevati prispevke za zavarovano zvestobo, lepoto in mikavnost svoje soproge.

Mnoge plesalke so si zavarovale celo ušesa. Znamenita pariška plesalka Mistinguette ima svoje krasne nožice zavarovane za 1 milijon dolarjev. Ameriška filmska igralka Cecil Evandova si je zavarovala noge za 100 tisoč dolarjev, Rusinja Vera Namčanova pa za 150 tisoč dolarjev. Njena zavarovalnica je združena s klavzulo, da zavarovanje ni veljavno v Rusiji, Poljski, bivši Avstro-Ogrski, Nemčiji, Turčiji in na Irskem. Claire Lynchova je zavarovala oči in vrat za 40.000 dolarjev, Blanche Cavittova nos za 50.000, Paderewski roke za 50.000 dolarjev, poleg tega pa še vsak prst posebej za 5000 dolarjev. Znani filmski igralec Charlie Chaplin si je dal zavarovati noge za 70 tisoč dolarjev.

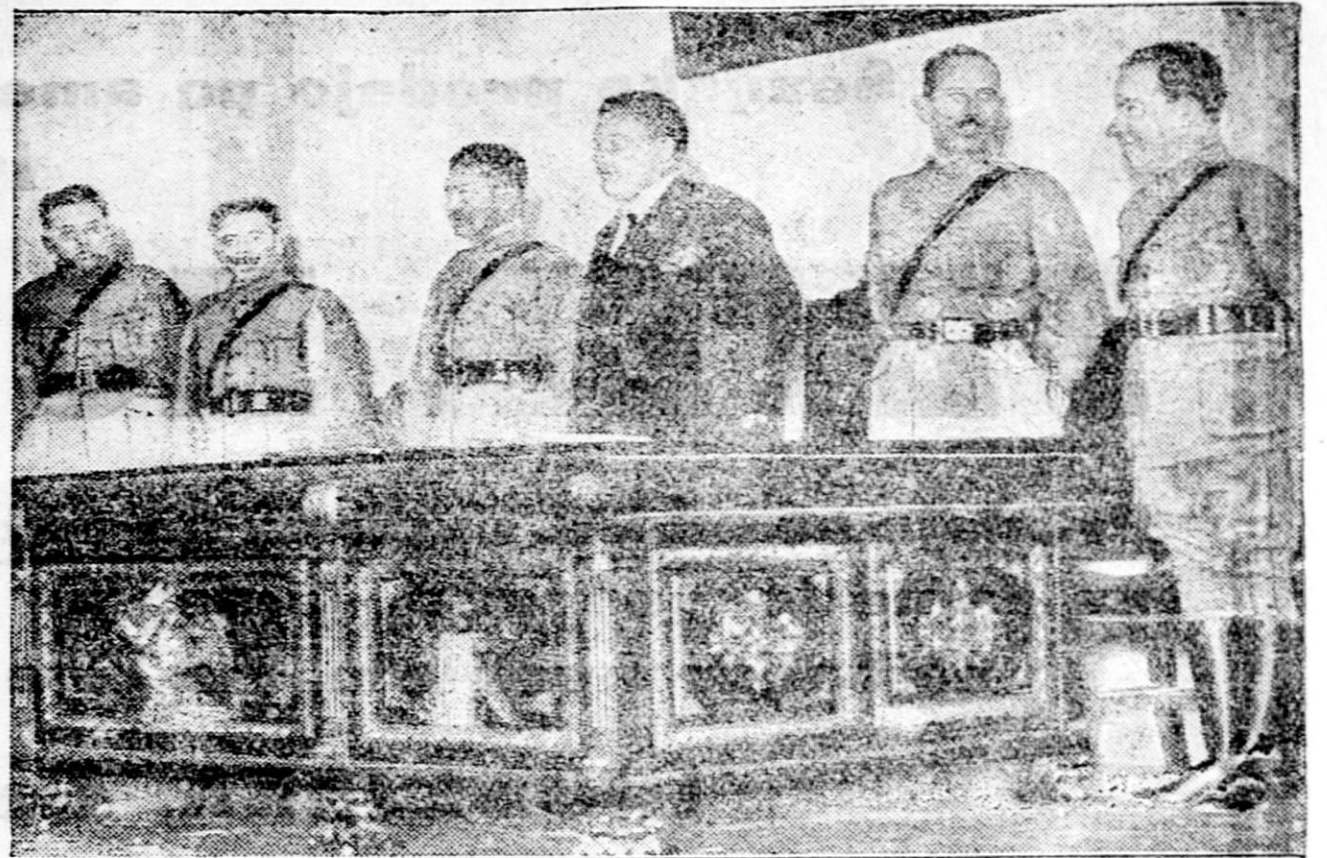
Sličnih originalnih zavarovanj je v Ameriki vse polno. Pri tem služijo zavarovalnice lepe denarce, pa tudi zavarovanci pridejo na svoj račun, ako se jim kaj pripeti.

× Splošna plovna dolžnost. Pri nas imamo splošno vojaško dolžnost, na Švedskem pa nameravajo uvesti splošno plovno dolžnost. Švedska je večinoma obmorska dežela, in Švedsi so sicer navdušeni plavači, vendar pa tudi na Švedskem mnogo ljudi ne zna plavati. Samo letos je radi tega baje že več sto ljudi utonilo. Da se prepreči take nesreče, je vlada uvedla v vse ljudske šole obvezno pouk v plavanju. V nižjih razredih se uče plavanja s pomočjo raznih aparatov, višji razredi pa morajo brez usmilenja v vodo. Tudi državni uradniki se morajo v določenem roku priučiti plavanju, ki bo v bodoče tako strog pogoj za sprejem v državno službo, kakor pri nas znanje državne jezika. Vsi, ki se v določenem roku ne bodo naučili plavanja, bodo odpusteni odnosno upokojeni.

× Novorojenčka v Dunav je vrgla v sredo na Dunaju neka ženska, skoro gotovo otrokova mati. Neki ribič jo je opazoval, ko je spustila s samotnega obrežja v vodo večji zavitek; a predno je mogel do nje, je že izginila. Potegnil je nato iz vode zavojček in videl, da se ni varal, ko je slučaj zločin. V zavojčku je bila namreč novorojeno dete. Zločinko še niso izsledili.

× Deviška mati. Dunajsko sodišče je razpravljalo te dni o neki alimentacijski tožbi. Razprava je vzbudila zato posebno pozornost, ker je zdravniško spričevalo po udarjalo, da je imela mati še potem, ko je bila že noseča, vse telesne znake deviške, tako da zdravniki dolgo niso mogli verjeti, da je v blagoslovljenem stanju. — Druga zanimivost razprave je bila v tem, da je obtoženec odločno zavrnil očeto. Sodnja je radi tega odredila kravno preskušnjo otroka in osumljenega očeta in preskušnja je ugotovila, da je obtoženec res otrokova oče. Plačevati bo moral alimente, čeprav se zdaj taj svojo krivdo,

Verski boji v Mehiki

Mehikanski predsednik Calles energično nadaljuje svojo borbo proti prevladujočemu vplivu cerkve. Brezobzirno zatira vsak odpor in izvaja svoje dekrete, ki naj izločijo cerkev iz javnega življenja. Calles si je v dveh letih svojega prezidentstva ustvaril malo, a dobro disciplinirano in izbornoro oboroženo armado, ki ga brezpogojno podpira. Zato je danes neomejen gospodar Mehike, kar je bilo pred

njim le malo predsednikov. In res pod njim še ni bilo nobenega večjega upora, kar za Mehiko, to klasično deželo vstaj in prevratov, mnogo pomeni. Tudi v sedanji verski borbi stoji armada trdno na strani predsednika, ki bi sicer najbrž ne bil tako nepopustljiv.

Gornja slika kaže predsednika Callesa v družbi njegovih vodilnih generalov.

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 15. avgusta 1926.

Razlika v pri-
meri s stanjem
dne 8. avgusta.

AKTIVA:		
Kovinska podlaga	391,5	
posojila	1423,1	+ 32,7
račun za odkup kronskih novčanic	1151,9	
račun začasne razmenjave	353,3	
državni dolгови	2966,3	
vrednost državnih domen	2138,3	
saldo raznih računov	182,0	- 24,9
Skupaj	8.603,8	
PASIVA:		
Od glavnice plačano	30,3	
rezervni fond	7,7	
novčnice v obtoku	5.446,7	- 18,4
državni račun začasne izmenjave	305,5	
državne terjatve po raznih računih	59,2	+ 27,5
razne obveznosti	488,1	- 1,7
državne terjatve za zastavo		
ljene domene	2.138,3	
zajmo za nakup zlata	83,0	
Skupaj	8.603,8	

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčnice se je zmanjšal od zadnjega izkaza za 18.400.000 Din.

Pokrajinska razstava

„Ljubljane v jeseni“

»Ljubljana v jeseni kot specifično slovensko - pokrajinska razstava naj pokaže naše domače civilizacije, deloma pa tudi kulture. Ta pokrajinska revija naj prikaže plodove slovenskega dela; ne samo dela industrijskega, obrtnika in trgovca, ampak delo slovenske pokrajinske sploh. »Ljubljana v jeseni« naj prikaže ono, kar je samoniklega pri nas, kar je vzraslo na naših tleh, kar se je pri nas razvijalo, zboljševalo in provalo. Če so naši prosilci vselej manifestacija naše industrijske in obrtniške marljivosti in iznajdljivosti in dokaz gibčnosti našega trgovca, če so vselej izraz ekspanzije naše industrije in obrti v druge dele naše širše domovine in inozemstva, potem naj služijo jesenska pokrajinska razstava naši ožji domovini v bodrilo, oduševljenje in pouk.

Dolžnost vsakega Slovenca, rojenega in duševnega delavca, mladega in starega je, da poseli to razstavo, ki je prirejena s tolikšno ljubbežnijo, da bo vsakomur vzbudila samozvest in vero v slovensko marljivost in inteligenco.

Razstava je nameščena na ljubljanskem velesejumu in obsega 40.000 m². Kmetijska razstava obsega strokovno poučni oddelek, mlekarstvo, kmetijske stroje in orodje, vino, in dne 5. septembra razstavo plemenskih konj.

Vrtarska razstava prikazuje delo največjih ljubljanskih umetnih in trgovskih vrtinarjev. Paviljon, ki obsega 1000 m², prostora, je izpremenjen v krasen eksotični vrt.

Umetniška razstava je to pot prvič zbrala vse slovenske upodabljajoče umetnike pod eno krov. 45 razstavljalcev - umetnikov se bo kosalo za priznanja z nad 500 deli v olju, temperi, pasteli, akvarelu, risbi, grafiki, silhueti, mavcu, kamnu, bronu, lesu.

Priznana dobro organizirana higijenska razstava je popolnoma preurejena in bo gotovo vzbujala največje zanimanje.

V posebnih paviljnih so nameščeni avtomobili, radio razstava, ki jo je priredil ljubljanski Radio - klub, in industrijski proizvodi.

Dne 5. septembra se vrši na velesejmskem prostoru razstava plemenskih konj, kjer so zastopani najlepši zrebci, kobile, zrebci, zaskočene kobile in dve do tretle tle zrebice.

8. in 9. septembra pa se vrši mednarodna razstava psov vseh pasem, ki jo priredi Jugoslovanski kinološki savez.

Pokrajinsko razstavo, ki se vrši pod visokim protektoratom Nj. Vel. kralja, bo posetilo gotovo veliko številno posetnikov iz cele države. Sprejeli jih bomo s pristno slovensko gostoljubnostjo in željo, da odidejo

z vtisom, da živi tudi sicer najmanjši naših bratskih plemen, ki pa ima po svoji resnosti in delavnosti pravico, da se ga upošteva in cenijo kot enakopravnega našim južnim bratom Srbom in Hrvatim.

—g Za pokrajinsko razstavo »Ljubljana v jeseni« od 4. do 13. septembra 1926 so pripravljala dela v najboljšem teku. Na novo se preurejajo razstavni paviljoni za posamezne razstave, ki bodo sila zanimive in poučne. Z ogleedom razstave bodo prišli na svoj račun obiskovalci vseh stanov in poklicev. Isto tudi ljubitelji dobre kapije, ker bo tudi pri tej prireditvi odprt vinski oddelek, znan iz ljubljanskih velesejmov. Samo da bo to pot nudil še več izbrancev za pestrega razvedrila. Razstava se otvori v soboto dne 4. septembra ob pol 10. uri dopoldne. Legitimacije so že v prodaji pri vseh večjih denarnih zavodih, trgovskih in tujkoprometnih ustanovah; dobe se tudi pri župnih uradih, županstvih in podružnicah Kmetijske družbe. Legitimacija stane 30 Din in daje pravico na poljuben vstop v vse razstave ter na polovico vožnjo po železnici.

Najboljši in najtrpežnejši češki čevlji TIP-TOP in BALY-SVICA se dobe le v trgovini ŽIBERT, Prešernova ul.

—g Zagrebški velesejem ima doslej vsekolzi beležiti povolen obisk. Doslej je posetilo sejem nad 15.000 oseb. Mnogo interesov prihaja iz Bosne, Crne gore, Južne Srbije in Dalmacije, a tudi iz inozemstva prihajajo številni kupci, ki kažejo letos posebno zanimanje za naše domače izdelke, zlasti za izdelke naše lesne industrije ter za živežno-industrijske izdelke. Zelo lepa je razstava grafične stroke, ki nudi ob enem lep pregled napredka. V nedeljo se bo vršilo na periferiji mesta poskusno oranje z motornimi plugi, traktorji itd., za kar vltoda posebno med kmetovalci veliko zanimanje.

—g Važno za živinerejo. Pisarna mario-borskega velikega župana opozarja vse živinorejce, da velja za prevoz plemenske živine na drž. železnica kraljevine SHS ugodnost znižanje prevoza po tarifnem razredu II. mesto I. Znižanje znaša okroglo 30 odstotkov. Tu se računa vozarina najmanj za 1000 kg, dočim se mora plačati za drugo živino najmanj za 1200 kg. — Kdor hoče biti deležen te olajšave, mora predložiti posebno potrdilo po predpisnem obrazcu. Od tega so pa oproščene vse tuzemske kmetijske korporacije. Podrobna pojasnila lahko vsakdo dobi pri živinorejskem referentu (drž. ekonom odnosno uradni veterinar) pristojnega sreskega poglavarja.

—g Monopolizacija solskih zvezkov. Ministrstvo prosvete je z razpisom z dne 6. julija 1926 S. N. br. 679 odredilo, da se morajo na vseh šolah porabljati za pismene šolske naloge samo zvezki državne izdaje. Proti tej odredbi so gospodarski krogi v interesu produkcije in trgovine s šolskimi zvezki zavzeli odločno odklonilno stališče. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je s posebno spomenico naprosila merodajne faktorje, da se ukine omenjena odredba. Na to spomenico je dobila dne 19. avgusta t. l. obvestilo od velikega župana ljubljanske oblasti, da je ministrstvo prosvete brzojavno odredilo, da se uvodoma omenjeni razpis do nadalje odredbe ne izvršuje.

—g Frški jesenski velesejem. V dne 20. avgusta do 5. septembra se vrši v Pragi kot vsakoletno jesenski praški vzorčni velesejem, ki obeta biti ne le tako obiskan kot dosedajni, temveč po svojem obsegu še mnogo obširnejši. Sejem si pridobiva dominantno pozicijo v Srednji Evropi ter se lahko trdi, da se kot tak ohrani za posredovanje in pospeševanje trgovine z industrijskimi izdelki slovanskih držav. Ne zamudite torej prilike obiskati ga. Legitimacije, ki upravičujejo do brezplačnega vstopa, vizuma na potnih listih ter na znanstvene puste na železnica kraljevine SHS, Republike Avstrije in Češkoslovaške prodajata častno zastopstvo Konzulat Češkoslovaške Republike v Ljubljani, na Bregu ter tvrdka »Verac« trg. z. o. z., Ljubljana, Alekandrovova cesta 8. 806-n

—g Dobava volnenega blaga za albanske vojsko. V pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je interesantom na vpogled oglas glede dobave volnenega blaga za albansko vojsko (rok za vložitev poudb 31. avgusta 1926).

Sezijsko prodajo po ameriškem sistemu obnovi zopet za letošnjo jesen domača tovarna

PETER KOZINA & Co., Tržič

Prodaja se od 28. avgusta do vštrevši 15. septembra velika zaloga vsakovrstne obutve za dame in gospode, posebno pa ostanki posameznih parov za šolsko mladino, najboljše kvalitete, po izredno znižanih cenah samo v lastnih prodajalnah

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 1 in Breg št. 20.

ZAGREB, Račkoga ul. 3.

BEOGRAD, Knez Mihajlova 44.

Barvne trakove, ogljeni, povečeni, kopirni papir, hektografični zavitki in druge potrebščine pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6 Telefon 980

Kabinet s hrano
v sredini mesta, se takoj odda solidnemu gospodu. — Električna razsvetljava, kopalnica. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2380

Slikarskega pomočnika
mladega, dobro izučenega, sprejem takoj. Stanovanje v hiši. — Potnina povrnjena. — Božičnik, Zagreb, Savska cesta 15. 2382

Dva dijaka ali dijakinji
se sprejmeta na hrano in stanovanje. Ponudbe na upravo lista pod „Dobra hrana/2374.“

Učenka 15 let stara,
močna in pridna se želi učiti v trgovini z mešanim blagom, najraje na deželi, da bi imela stanovanje in hrano v hiši. Ponudbe na upravo lista pod „Trgovina“ 2386

Parcela na lepem kraju
v Selu se takoj proda. Ponudbe na upravo lista pod „Parcela“.

Absolventinja
trg. šole, zmožna slov. in nem. jezika, strojepisja ter vseh pisarniških del, išče službe. Gre tudi en mesec brezplačno. Ponudbe na upravo lista pod „Praktikantinja“ 2359.

Najboljša kolesa so GRITZNER

šivalni stroji

za obrt, dom **JOSIP PETELINC, Ljubljana** Pouk šivanja in umetnega vezanja brez plačila.

Najnižje cene!

Tudi na obrokel

Zagovodjo

— iščem za vodstvo vodne žage, ki se razume na venecijanki in polnojarmenik, brušenje žag ter vse opravke n. žag bino in na vodno kol. Naj se tudi nekoliko razume na električno svetlavo. — R. P. samo na prvorazredne mojstre. — Ponudbe z označbo plaže na: Pilana Pere Gnjča, Sietli na, Bosna. 2331

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje št. 5

Ravnateljstvo „Posojilnice v Logatcu“
sporoča vsem zadružnikom, da smo danes izgubili dušo logaške posojilnice, gospoda

Ivana Sicherla

ki je bil zadrugi 31 let požrtvovalen tajnik.
Pogreb bo v nedeljo, dne 22. avgusta t. l. ob 16. uri v Dol. Logatcu.
Ohranimo vzor-možu za njegovo nesebično in neumorno delovanje najlepši in trajen spomin.

Josipina Sicherlova obvešča vse sorodnike, prijatelje in znance, da je izgubila danes ob pol 24. uri po dolgi in mučni bolezni plemenitega moža, nepozabnega soproga, gospoda

Ivana Sicherla

spediterja, posestnika itd. v Logatcu.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 22. avgusta t. l. ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Dol. Logatcu.

Sladko spavaj spanje pravičnega in prejmi zaslužno plačilo za ves trud in skrb, katerih je bilo polno Tvoje vzorno življenje.

V LOGATCU, dne 20. avgusta 1926.

Brez posebnega obvestila.

Zahvala.

Ob prebriski izgubi našega iskrenoljubljenega očeta, starega očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

Jakoba Zalaznika

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so na katerikoli način izkazali sočutje in sožalje nam, pokojniku pa ljubezen in zadnjo čast s tem, da so ga v tako nadvse častnem številu pokropili in spremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala pa bodi izrečena g. dr. Pavlu Avramoviču, zdravniku v Ljubljani, za požrtvovalno skrb in nego, s katero je stal nepozabnemu pokojniku tekom dolge bolezni na strani, čč. duhovščini za spremstvo pri pogrebu, osobito župniku g. Barletu za njegove tolažilne obiske med boleznijo, dalje čč. sestram usmiljenkama za njih velik trud in neumorno postrežbo.

Dalje nas veže dolžnost posebej zahvaliti se gg. zastopnikom Velikega župana, gerentskemu svetu ljubljanskemu, predsedstvu dež. sodišča in notarske zbornice, načelstvu gostil. in kavar. zadruga v Ljubljani, načelstvu pekovske in slaščičarske zadr. v Ljubljani, Sokolskemu Sav. ter Sokolskim društvom ljubljanskim, št. Jakobskemu naprednemu in gospodar. društvu S. D. S., št. Jakobskemu gledal. odru, predsedstvu Lovskega društva, Pevski zvezi v Ljubljani ter organizaciji natakarev za čaščečo udeležbo pri pogrebu in poklonjene prekrasne vence, gg. pevcem raznih pevskih društev za genijivi žalostinki, končno vsem pokojnikovim prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem naša najprišrčnejša zahvala!

2400

Globoko žalujoči ostali.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Št. 40. Kredit, Ljubljana Telefon 40, 457, 548, 805 in 80.

J. Stjepušin
— Sisak —
preporuča
najbolje tambure, žice
partiture, škole
ostale potreb-
štine za sva
glazbela. Odli-
kovan na pa-
riskoj izložbi. — Cjenici franko

Lepa vinske klet
z 11 hramnimi sodi za 326 hl vina
se odda v Spodnji Siški. Vpraša
se pri trdku Knez, Ljubljana, Go-
spodsvetska 3.

Najstarejša slovenska plesarska
in ličarska delavnica
Ivan Bricej, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gosposvetska c. 2
(dvorišče kavarne „Evropa“)
Se priporoča. — Izvršitev točna,
cene zmerne. 78-T

!Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično
snaženje in vsakovrstno bar-
vanje oblik.
ANTON BOC
Ljubljana, Selenburgova ulica 6
I. nadst. Glince-Vič 46

Najnovejši epohalni izum
petrolejska plinska svetiljka,
„AIDA“ z Aurovo žarnico
200-500
sveč moči.
Krasna bela luč
Neznatna po-
raba petroleja
Svett kakor
elektrika!
„AIDA“
se rabl za razsvetljavo prodajnic,
uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvo-
rišč, vrtov itd. „AIDA“ je pri-
kladna za najmanjše in največje
prostore. — Zahtevajte prospekt!
Glavno skladišče za SHS ima
elektrotehnična firma
SVARČ i drug
ZAGREB, Preradovičeva ulica 1
— Iščemo zaupne zastopnike —
— Zahtevajte takoj prospekt! —

STAMPILJE
pečate
graverstvo, etikete
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 19

Sostanovalka
se sprejme na dobro domačo hra-
no in stanovanje. Ponudbena upr.
lista pod „Din 700“/2367

Pritlična hiša,
velik vrt, travnik, na zelo lepem
mestu na Dolenjskem v bližini žel.
postaje se radi selitve ugodno prodaja.
Kupec dobi takoj stanovanje 2 sob
in kuhinje. Dopolni na upravo lista
pod „Pritlična hiša“ 2358

Posojilo Din 1500
ište uradni proti mesečnemu od-
plačilu Din 300 in obresti. Dopolni
na upravo lista pod „Takojšnje
posojilo“ 2365.

Za opremo tvornice za sukno
v Jugoslaviji odda tretjino udeležbe čl. tvorničar, ki bo
preskrbel dve tretjini potrebnega kapitala. Ponudbe pod
„Zukunft“ na inšeratni kancelarj Praha II., Václavské
náměstí 45. 2349

LOKOMOBILI
MOTORI DIZEL I
GATERI SAUGAS
PINI & KAY
KOMPL. PILANE
POVOLJNI PLAČEVNI USLOVI
Braća FISCHER B.
ZAGREB, Pantovčak 1b. 125 T

15 letno jamstvo
najpopolnejši **STOEWER** ši-
valni stroji s pogreznim
transporterjem (grabeljic)
z enostavnim premikom je
pripravljen za štopanje, ve-
zenje ali šivanje
LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 6/1.
Telefon št. 980 218-L

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani :: prodaja 21-T
:: premog ::
iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava na debelo
inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni
češkokošavski in angleški koks za livarne in domačo uporabo,
kovaški premog, črni premog in brikete
Naslov: PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1

Stari kolesarji priporočajo le
„Puch“ - kolesa
zato jih večina pridno kupuje le pri trdku
Ign. Vok, Ljubljana
Tavčarjeva (Šodna) ul. 7
Nizke cenel 117 T Tudi na obrokel

RAZPIS.
Mestni magistrat ljubljanski razpisuje
dobavo železnine in ključavničarska dela
pri zgradbi mestne stanovanjske hiše na Ahacijevi cesti
v Ljubljani.
Vse tozadevne podatke daje mestni gradbeni urad,
Lingarjeva ulica št. 1/III, me uradnimi urami od 21. av-
gusta 1926 dalje.
Mestni magistrat ljubljanski,
2385 dne 18. avgusta 1926

GRÄTZER
MESSE
1926
od 28. avgusta do 5. septembra
Posebna razstava: Dom in ognjišče
25% znižane vozne cene.
Častno zastopstvo in prodaja legitimacij po
Din 15—
„Aloma Company“
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1.

ZLATO
vsebuje v Vaši roki se nahajajoče
Zlatorog-terpentinovo milo!
V vsak tisoči komad se vpreša en zlatnik
po 10 frankov.

Poskusite, kupite komad prist-
nega Zlatorog-terpentinovega
mila in prepričajte se o njegovi
neprekosljivi kakovosti!

Mogoče, da najdete pri pranju tudi Vi zlatnik!

Zadružna hranilnica
reg. pos. in gosp. zadruga z o. z.
Ljubljana Sv. Petra cesta 19 Ljubljana
daje posojila na
vknjižbo ter proti
zastavi vrednostnih
papirjev. Obrestuje
vloge na knjižice
po čistih
Kupujemo 7% državno investicijsko posojilo ter ostale državne papirje.

Poseben oddelek
za prodajo srečk
Državne razredne
loterije ter prodajo
srečk ratne štete
na obroke
6% brez
odpovedi.

Z. P. N. zadruga ratnih invalida — ZEMUN —
Glavno skladišče —
PODRUŽNICE: Anton Kobi, BEOGRAD, Kosmajška ul. 30 — Zemun, Zelj, pri-
vozna cesta 19 (bivši duvanski magazin).

Francoska linija, CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE
HAVRE - NEWYORK
samo 6 dni čez morje. Dobra hrana in pijača brezplačno.
Cie Chargeurs Réunis, SUD ATLANTIQUE,
Transport - Maritimes, za pomorske vožnje v
Južno Ameriko, Avstralijo, Argenti-
nijo in Kanado.
Tozadevna pojasnila in vozne listke daje zastopnik
IVAN KRAKER, Ljubljana
Kolodvorska ulica štev. 35. 57 T

Iz vseh dežel Evrope prihaja blago, iz vseh
dežel sveta prihajajo kupovalci na
11. dunajski mednarodni semenj
3. do 12. septembra 1926
Kje se ustavite?
Posebne prireditve: Mednarodna razstava motornih
koles — Semenj za premog — Tehniške novosti in
iznajdbe — Razstava pohištva s posebnim oddelkom:
Oprava za mala stanovanja.
- - Semenja za radio - -
(Sejmska palača 3. do 19. septembra 1926)
Brez vizuma na potnem listu. S sejmsko izkaznico in potnim
listom prost prestop meje v Avstrijo. Znižanje vozne
na avstrijskih in inozemskih železnicah in na Dunavu.
Pojasnila vseh vrst in sejmske izkaznice se dobivajo po
40 Din pri:
Wiener-Messe A. G., Wien VII.,
ter pri častnih zastopstvih v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4
Zvezi za tujski promet v Sloveniji,
Aleksandrova cesta 8, in
Jožef Zidar, Dunajska cesta 31 131-T

Mehanično umetno vezenje
zastorov, perila, monogramov,
oblek, fino belo in barvasto ažu-
riranje, entlanje, predtiskanje
Matek & Mikeš,
Ljubljana, Dalmatinova 13
Najfinejša izvršitev, brezkonkurenčne cene,
najkulturneja postrežba. 118-T

Konopce in vrvi
nudi
tvornica **KANAPA I UŽARIJE d. d.**
ODŽACI (Bačka)
Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!
46-T

Felix Toman,
kamnosečki mojster
v Ljubljani, Resljeva cesta 30
priporoča bogato zalo-
go nagrobnih spomeni-
kov od marmorja in
granita, plošče za
grobnice, marmornate
plošče za mobilije po
najnižjih cenah.

Na napad čevljarjev in trgovcev s čevlji smo dobili od tovarne T. in A. Bata v Zlinu izjavo glede razlogov cenenosti naše znamke Bata d. d.

Vzrok naše proizvodjalne sile!

Napadi od strani trgovcev s čevlji in čevljarjev niso brez razloga. Imajo svoj izvor v naši konkurenčni sposobnosti.

Za uporabo našim konkurentom navajamo v sledečem sredstva, s katerimi dosegamo uspehe.

Služimo s smerjo, kateri smo sledili, industriji, delavstvu in prebivalstvu.

S psihotehničnim izpitom naših delavcev dosežemo, da je vsak na svojem mestu.

Proizvajamo samo malo vrst izdelkov. V vsaki tovarni samo eno vrsto čevljev in to zopet produc. v masah.

Z radikalno urejeno specijalizacijo dosežemo koncentracijo delavcev na eno kretnjo in s tem največji delavni efekt.

Dvigamo voljo do dela naših delavcev in nameščencev z dobro plačo čez delovno kapaciteto ter s sodelovanjem na dobičku!

Dajemo delavcem delež na dobičku iz njihovih izdelkov.

Vsakemu se nudi prilika, da je na odgovornem mestu in da jamči za svoje delo. S tem dvigamo smisel in čut dolžnosti in napravimo na ta način vsakega našega delavca in nameščenca za podjetnika.

Podpiramo izobrazbo, zdravje in šport.

Borimo se proti alkoholu in kvartanju.

Imamo sotrudnike v vseh delih sveta.

Za najboljše misli in izume iz vsega sveta izvemo v kratkem času, kolike važnosti so za podjetje.

Surovine naročamo iz onih pokrajin, kjer so najboljše in najcenejše.

Surovine predelujemo v najboljših in najmodernejših tovarnah — bodisi tujih, bodisi lastnih.

Racionalno predelovanje tudi najneznatnejših odpadkov v koristne materialije je problem, katerega smo mi rešili.

Stroške zmanjšujemo s pomočjo trgovine po vsem svetu z ogromnim prometom, varčnim gospodarstvom, enostavnim načinom življenja in s pomočjo lastnih smernic naše organizacije.

S pomočjo na dvesto prodajalen v Č. S. R. pridobivamo praktične izkušnje po pripravi formi, trpežnosti čevljev in njihovih prikladnosti za prodajo.

Akomodiramo se okusu svetovnega trga.

Stremimo pri sedanjih razgovorih za trgovske pogodbe, da se uvede prost uvoz in najnižje carinske tarife za dobave v Č. S. R.

To so sredstva, na katerih se snuje naš položaj o industriji čevljev.

Kdor jih imenuje nepoštena, to je nedopustno, ni razumel duha modernega dela.

Ni na korist industrije, delavstvu in prebivalstvu, da se prične borba proti koristnim proizvodom.

Svobodna konkurenca naj da vsakemu priliko, da razvije svoje moči, kolikor mu jih je mogoče.

Samo na ta način se bo omogočil napredek človeštva.

Bata